

MNOHOSTRANNÁ DOHODA
MEDZI
EURÓPSKYM SPOLOČENSTVOM A JEHO ČLENSKÝMI ŠTÁTMI,
ALBÁNSKOU REPUBLIKOU, BOSNOU A HERCEGOVINOU,
BULHARSKOU REPUBLIKOU, CHORVÁTSKOU REPUBLIKOU,
BÝVALOU JUHOSLOVANSKOU REPUBLIKOU MACEDÓNSKO,
ISLANDSKOU REPUBLIKOU, NÓRSKYM KRÁĽOVSTVOM,
SRBSKOM A ČIERNOU HOROU, RUMUNSKOM
A MISIOU ORGANIZÁCIE SPOJENÝCH NÁRODOV
PRE DOČASNÚ SPRÁVU V KOSOVE¹
O VYTVORENÍ SPOLOČNÉHO EURÓPSKEHO
LETECKÉHO PRIESTORU (ECAA)

¹ Podľa rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN č. 1244 z 10. júna 1999.

BELGICKÉ KRÁĽOVSTVO,

ČESKÁ REPUBLIKA,

DÁNSKE KRÁĽOVSTVO,

SPOLKOVÁ REPUBLIKA NEMECKO,

ESTÓNSKA REPUBLIKA,

HELÉNSKA REPUBLIKA,

ŠPANIELSKE KRÁĽOVSTVO,

FRANCÚZSKA REPUBLIKA,

ÍRSKO,

TALIANSKA REPUBLIKA,

CYPERSKÁ REPUBLIKA,

LOTYŠSKÁ REPUBLIKA,

LITOVSKÁ REPUBLIKA,

LUXEMBURSKÉ VEĽKOVODSTVO,

MAĎARSKÁ REPUBLIKA,

MALTA,

HOLADNSKÉ KRÁĽOVSTVO,

RAKÚSKA REPUBLIKA,

POĽSKÁ REPUBLIKA,

PORTUGALSKÁ REPUBLIKA,

SLOVINSKÁ REPUBLIKA,

SLOVENSKÁ REPUBLIKA,

FÍNSKA REPUBLIKA,

ŠVÉDSKE KRÁĽOVSTVO,

SPOJENÉ KRÁĽOVSTVO VEĽKEJ BRITÁNIE A SEVERNÉHO ÍRSKA,

d'alej len „členské štáty ES“, a

EURÓPSKE SPOLOČENSTVO, d'alej len „Spoločenstvo“ alebo „Európske spoločenstvo“ a

ALBÁNSKA REPUBLIKA,

BOSNA A HERCEGOVINA,

BULHARSKÁ REPUBLIKA,

CHORVÁTSKA REPUBLIKA,

BÝVALÁ JUHOSLOVANSKÁ REPUBLIKA MACEDÓNSKO,

ISLANDSKÁ REPUBLIKA,

NÓRSKE KRÁĽOVSTVO,

RUMUNSKO,

SRBSKO A ČIERNA HORA, a

MISIA ORGANIZÁCIE SPOJENÝCH NÁRODOV PRE DOČASNÚ SPRÁVU V KOSOVE,

všetky uvedené strany ďalej spoločne len „zmluvné strany“

UZNÁVAJÚC integrovanú povahu medzinárodného civilného letectva a želajúc si vytvoriť Spoločný európsky letecký priestor (ECAA) založený na vzájomnom prístupe na trhy leteckej dopravy zmluvných strán a slobode podnikania s rovnakými podmienkami hospodárskej súťaže a dodržiavaním rovnakých pravidiel vrátane oblastí bezpečnosti, bezpečnostnej ochrany, riadenia letovej prevádzky, sociálnej harmonizácie a životného prostredia,

BERÚC DO ÚVAHY, že pravidlá týkajúce sa ECAA sa majú uplatňovať na mnohostrannom základe v rámci ECAA, a že je preto potrebné vymedziť primerané osobitné pravidlá,

SÚHLASIAC, že je vhodné založiť pravidlá ECAA na príslušných právnych predpisoch účinných v rámci Európskeho spoločenstva, ktoré sú uvedené v prílohe I k tejto dohode, bez toho, aby boli dotknuté pravidlá uvedené v Zmluve o založení Európskeho spoločenstva,

UZNÁVAJÚC, že úplný súlad s pravidlami ECAA umožní zmluvným stranám získavať výhody z ECAA, vrátane prístupu na trh,

MAJÚC NA PAMÄTI, že súlad s pravidlami ECAA vrátane úplného prístupu na trh, sa nedá dosiahnuť v jednom kroku, ale iba prostredníctvom postupného prechodu zabezpečeného osobitnými opatreniami s obmedzeným trvaním,

ZDÔRAZŇUJÚC, že okrem prípadov potrebných prechodných opatrení by tieto pravidlá týkajúce sa prístupu na trh mali vylučovať obmedzenia frekvencií, kapacít, dopravných trás, druhov lietadiel a podobné obmedzenia podľa dvojstranných dohôd alebo opatrení v oblasti leteckej dopravy, a že leteckí dopravcovia by nemali byť nútení uzavierať obchodné alebo iné podobné dohody, ktoré by boli podmienkou ich vstupu na trh,

ZDÔRAZŇUJÚC, že leteckí dopravcovia by nemali byť diskriminovaní pri ich prístupe k infraštruktúre leteckej dopravy, najmä pokiaľ je táto infraštruktúra obmedzená,

MAJÚC NA PAMÄTI, že asociačné dohody medzi európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi a určitými ďalšími zmluvnými stranami v zásade ustanovujú, že podmienky vzájomného prístupu na trhy leteckej dopravy by sa mali upraviť osobitnými dohodami s cieľom zabezpečiť medzi zmluvnými stranami týchto dohôd koordinovaný rozvoj a postupnú liberalizáciu dopravy, ktoré by boli prispôsobené ich vzájomným obchodným potrebám,

MAJÚC NA PAMÄTI želanie každej pridruženej strany zosúladiť svoje právne predpisy v oblasti leteckej dopravy a v súvisiacich oblastiach s právnymi predpismi Európskeho spoločenstva vrátane budúceho rozvoja právnych predpisov v rámci Spoločenstva,

UZNÁVAJÚC význam technickej pomoci v tejto súvislosti,

UZNÁVAJÚC, že vzťahy medzi Spoločenstvom a členskými štátmi ES, Nórskom a Islandom sa musia naďalej spravovať Dohodou o Európskom hospodárskom priestore,

ŽELAJÚC SI ďalšie rozšírenie Spoločného európskeho leteckého priestoru,

PRIPOMÍNAJÚC rokovania medzi Európskym spoločenstvom a pridruženými stranami zamerané na uzavretie dohôd o určitých aspektoch leteckej dopravnej služby, ktoré zosúladia dvojstranné dohody o leteckej dopravnej službe medzi členskými štátmi ES a pridruženými stranami s právnymi predpismi Európskeho spoločenstva,

DOHODLI SA TAKTO:

CIELE A ZÁSADY

ČLÁNOK 1

1. Cieľom tejto dohody je vytvoriť Spoločný európsky letecký priestor, ďalej len „ECAA“. ECAA je založený na voľnom prístupe na trh, slobode podnikania, rovnocenných podmienkach pre hospodársku súťaž a spoločných pravidlách v oblastiach bezpečnosti, bezpečnostnej ochrany, riadenia letovej prevádzky a sociálnych vecí a životného prostredia. Na tento účel dohoda ustanovuje pravidlá uplatniteľné medzi zmluvnými stranami v súlade s podmienkami uvedenými v tejto dohode. K týmto podmienkam patria ustanovenia právnych predpisov vymedzených v prílohe I.
2. Ustanovenia tejto dohody sa uplatňujú v rozsahu, v akom sa týkajú leteckej dopravy a súvisiacich záležitostí uvedených v prílohe I.
3. Táto dohoda je zložená z článkov stanovujúcich základnú funkciu ECAA (ďalej len "hlavná dohoda"), príloh, z ktorých príloha I obsahuje právne predpisy Európskeho spoločenstva uplatniteľné medzi zmluvnými stranami v rámci hlavnej dohody a protokolov, z ktorých aspoň jeden pre každú pridruženú stranu obsahuje prechodné opatrenia uplatniteľné pre túto pridruženú stranu.

ČLÁNOK 2

1. Na účely tejto dohody:

- a) pojem „dohoda“ znamená hlavnú dohodu, jej prílohy, právne predpisy uvedené v prílohe I a jej protokoly,
- b) pojem „pridružená strana“ znamená Albánsku republiku, Bosnu a Hercegovinu, Bulharskú republiku, Chorvátsku republiku, Bývalú juhoslovanskú republiku Macedónsko, Rumunsko, Srbsko a Čiernu Horu alebo akýkoľvek iný štát alebo subjekt, ktoré sa stanú zmluvnou stranou tejto dohody podľa článku 32,
- c) "ďalšia pridružená strana" alebo "UNMIK" znamená Misiu Organizácie Spojených národov pre dočasnú správu v Kosove podľa rezolúcie Bezpečostnej rady OSN č. 1244 z 10. júna 1999,
- d) pojem „zmluvná strana“ znamená, pokiaľ ide o Spoločenstvo a členské štáty ES, Spoločenstvo a členské štáty ES alebo Spoločenstvo alebo členské štáty ES. Význam, ktorý sa tomuto výrazu priraduje v jednotlivých prípadoch, sa odvodzuje z príslušných ustanovení tejto dohody a z jednotlivých právomocí Spoločenstva a členských štátov ES tak, ako vyplývajú zo zmluvy.

- e) pojem „partner ECAA“ znamená pridruženú stranu, Nórsko alebo Island,
- f) pojem „Zmluva o založení ES“ znamená Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva,
- g) pojem „dohoda o EHP“ znamená Dohodu o Európskom hospodárskom priestore a jej protokoly a prílohy, ktorá bola podpísaná 2. mája 1992 a ktorej zmluvnými stranami sú Európske spoločenstvo, jeho členské štáty, Island, Lichtenštajnsko a Nórsko,
- h) pojem „dohoda o pridružení“ znamená každú dohodu, ktorou vzniká asociačný vzťah medzi Európskym spoločenstvom alebo Európskym spoločenstvom a jeho členským štátom na jednej strane a príslušnou pridruženou stranou na strane druhej,
- i) pojem „letecký dopravca ECAA“ znamená leteckého dopravcu, ktorý má licenciu podľa tejto dohody v súlade s ustanoveniami súvisiacich právnych predpisov vymedzených v prílohe I,
- j) pojem „príslušný orgán civilného letectva“ znamená štátny orgán alebo inú osobu, ktorá na základe zákonného práva vykonáva posudzovanie zhody pri osvedčovaní a kontrole používania alebo predaja produktov, služieb alebo licencií v pôsobnosti zmluvnej strany a môže prijímať opatrenia výkonu práv na zabezpečenie zhody produktov a služieb predávaných na území jej pôsobnosti s právnymi požiadavkami,

- k) pojem „dohovor“ znamená Dohovor o medzinárodnom civilnom letectve otvorený na podpis v Chicagu 7. decembra 1944 a jeho zmeny a doplnenia a prílohy,
 - l) pojem „SESAR“ znamená technickú implementáciu Jednotného európskeho neba, ktorý poskytuje koordinovaný a zosúladený výskum, vývoj a zavádzanie nových generácií systémov ATM,
 - m) pojem „hlavný plán ATM“ znamená počiatočný dokument SESAR,
 - n) pojem „členský štát ES“ znamená členský štát Európskeho spoločenstva.
2. Pojmy „krajina“, „vnútroštátny“, „štátni príslušníci“ a „územie“ sa používajú bez toho, aby bolo dotknuté postavenie každej zmluvnej strany podľa medzinárodných právnych predpisov.

ČLÁNOK 3

Uplatniteľné ustanovenia právnych predpisov, ktoré sú uvedené alebo na ktoré je odkaz v prílohe I upravenej v súlade s prílohou II, alebo v rozhodnutiach spoločného výboru, sú pre zmluvné strany záväzné a sú alebo budú súčasťou ich vnútroštátnych právnych predpisov takto:

- a) predpis zodpovedajúci nariadeniu Európskeho spoločenstva je súčasťou vnútroštátneho právneho poriadku zmluvných strán,
- b) predpis zodpovedajúci smernici Európskeho spoločenstva je implementovaný vo forme a spôsobom podľa zväženia orgánov zmluvných strán.

ČLÁNOK 4

Zmluvné strany prijímú všetky vhodné všeobecné aj osobitné opatrenia na zabezpečenie plnenia povinností vyplývajúcich z tejto dohody a zdržia sa akýchkoľvek opatrení, ktoré by mohli ohroziť dosiahnutie cieľov tejto dohody.

ČLÁNOK 5

Ustanovenia tejto dohody nemajú vplyv na vzťahy medzi zmluvnými stranami dohody o EHP.

ZÁKAZ DISKRIMINÁCIE

ČLÁNOK 6

V rozsahu tejto dohody a bez toho, aby boli dotknuté osobitné ustanovenia v nej uvedené, sa zakazuje akákoľvek diskriminácia na základe štátnej príslušnosti.

SLOBODA PODNIKANIA

ČLÁNOK 7

V rozsahu a podľa podmienok tejto dohody a bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia súvisiacich predpisov vymedzených v prílohe I, nesmú existovať žiadne obmedzenia slobody podnikania pre štátnych príslušníkov členských štátov ES alebo partnerov ECAA na území ktoréhokoľvek z nich. Sloboda podnikania zahŕňa právne predpisy začať a vykonávať činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba a zakladať a riadiť podniky, najmä spoločnosti alebo firmy podľa podmienok ustanovených pre ich vlastných štátnych príslušníkov právnym predpisom krajiny, v ktorej je zabezpečená sloboda podnikania. To sa uplatňuje aj na zriaďovanie agentúr, pobočiek alebo dcérskych spoločností štátnymi príslušníkmi členského štátu ES alebo partnera ECAA založených na ich území.

ČLÁNOK 8

1. V rozsahu tejto dohody a bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia súvisiacich predpisov vymedzených v prílohe I, sa so spoločnosťami alebo firmami založenými alebo zriadenými v súlade s právom členského štátu ES alebo partnera ECAA, ktoré majú hlavné miesto podnikania v rámci ECAA, zaobchádza rovnako ako s fyzickými osobami, ktoré sú štátnymi príslušníkmi členských štátov ES alebo partnerov ECAA.

2. Pojem „spoločnosti alebo firmy“ znamená obchodné spoločnosti alebo firmy založené podľa občianskeho alebo obchodných právnych predpisov vrátane družstiev a iných právnických osôb, ktoré sa spravujú verejnými alebo súkromnými právnymi predpismi s výnimkou neziskových organizácií.

ČLÁNOK 9

1. Ustanovenia článkov 7 a 8 sa neuplatňujú na činnosti, ktoré na území zmluvnej strany súvisia s výkonom štátnej moci, aj keď iba príležitostne.

2. Ustanovenia článkov 7 a 8 a opatrenia prijaté na ich vykonanie nevylučujú uplatniteľnosť ustanovení zákonov, iných právnych predpisov alebo správnych opatrení zmluvných strán, ktoré sa týkajú podmienok vstupu, pobytu a zamestnania cudzích štátnych príslušníkov, alebo ktoré ustanovujú osobitné zaobchádzanie s cudzími štátnymi príslušníkmi z dôvodov verejného poriadku, verejnej bezpečnosti alebo verejného zdravia.

ČLÁNOK 10

1. Bez toho, aby boli dotknuté výhodnejšie ustanovenia v existujúcich dohodách a v rámci rozsahu tejto dohody zmluvné strany zrušia kvantitatívne obmedzenia a opatrenia s rovnocenným účinkom na prevod zariadení, dodávok, náhradných dielcov a ostatných prístrojov, ktoré sú potrebné pre leteckých dopravcov ECAA, aby mohli pokračovať v poskytovaní služieb leteckej dopravy za podmienok predpokladaných v tej dohode.
2. Povinnosť uvedená v odseku 1 nevylučuje, aby zmluvné strany zakázali alebo obmedzili takéto prevody, ak je to v záujme verejnej politiky alebo verejnej bezpečnosti, ochrany zdravia a života ľudí, zvierat alebo rastlín alebo ochrany duševného, priemyselného a obchodného vlastníctva. Tieto zákazy alebo obmedzenia však nesmú predstavovať prostriedky svojoľnej diskriminácie alebo skrytého obmedzenia obchodu medzi zmluvnými stranami.

BEZPEČNOSŤ LETECKEJ PREVÁDZKY

ČLÁNOK 11

1. Zmluvné strany zavedú vhodné opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby lietadlá, ktoré sú registrované jednou zmluvnou stranou a pristávajú na letiskách inej zmluvnej strany, spĺňali medzinárodné normy bezpečnosti zavedené v súlade s dohovorom a podrobili sa inšpekcii na ploche vykonávanej oprávnenými zástupcami tejto druhej zmluvnej strany na palube lietadla a okolo neho, pri ktorej sa overuje platnosť dokumentov lietadla a jej posádky a viditeľný stav lietadla a jeho zariadení.
2. Zmluvná strana môže kedykoľvek požadovať konzultácie týkajúce sa bezpečnostných noriem dodržiavaných inou zmluvnou stranou v iných oblastiach ako sú oblasti, na ktoré sa vzťahujú akty uvedené v prílohe I.
3. Žiadna časť tejto dohody sa nevykladá tak, aby obmedzovala právomoci príslušných orgánov civilného letectva prijať všetky vhodné a bezodkladné opatrenia, keď zistia, že produkt alebo služba môže:
 - i. nespĺňať minimálne požiadavky ustanovené podľa dohovoru,

- ii. vzbudzovať na základe kontrol podľa odseku 1 vážne obavy, že lietadlo alebo prevádzka lietadla nespĺňajú minimálne požiadavky podľa dohovoru, alebo
 - iii. vzbudzovať vážne obavy, že údržba alebo správa minimálnych požiadaviek podľa dohovoru je nedostatočne účinná.
4. Ak príslušný orgán civilného letectva koná podľa odseku 3, musí o tomto konaní bezodkladne informovať príslušný orgán civilného letectva druhej zmluvnej strany a poskytnúť odôvodnenie svojho konania.
5. Ak sa opatrenia prijaté podľa odseku 3 nezrušia, aj keď zanikol dôvod pre ich nariadenie, každá zmluvná strana môže predložiť túto vec spoločnému výboru.
6. Všetky zmeny a doplnenia vnútroštátnych právnych predpisov týkajúcich sa postavenia príslušného orgánu civilného letectva oznámi zmluvná strana ostatným zmluvným stranám.

BEZPEČNOSTNÁ OCHRANA V CIVILNOM LETECTVE

ČLÁNOK 12

1. Na ochranu civilného letectva pred protiprávnymi zásahmi zabezpečia zmluvné strany uplatňovanie spoločných základných noriem a sledovanie zhody s mechanizmami bezpečnostnej ochrany letectva uvedenými v prílohe I na všetkých letiskách na ich území v súlade s príslušnými ustanoveniami uvedenými v tejto prílohe.
2. Zmluvné strany si na požiadanie navzájom poskytnú pomoc potrebnú na zabránenie protiprávnemu zmocneniu sa lietadla a inému protiprávnemu konaniu proti bezpečnosti tohto lietadla, jeho cestujúcich a posádky, letísk a zariadení letovej navigácie, ako aj každému inému ohrozeniu bezpečnostnej ochrany civilného letectva.
3. Ak nastane udalosť alebo hrozba udalosti protiprávného zmocnenia sa lietadla alebo iného protiprávného konania proti bezpečnosti tohto lietadla, jeho cestujúcich a posádky, letísk a zariadení letovej navigácie, pomáhajú si zmluvné strany navzájom prostredníctvom komunikácie a iných vhodných opatrení s cieľom rýchlo a bezpečne ukončiť túto udalosť alebo jej hrozbu.
4. Pridružená strana môže byť predmetom kontroly Európskej komisie v súlade s príslušnými právnymi predpismi Európskeho spoločenstva uvedenými v prílohe I k tejto dohode a môže byť požiadaná, aby sa zúčastnila na kontrole Európskej komisie u iných zmluvných strán.

RIADENIE LETOVEJ PREVÁDZKY

ČLÁNOK 13

1. Zmluvné strany spolupracujú v oblasti riadenia letovej prevádzky s cieľom rozšíriť Jednotné európske nebo na priestor ECAA, a tak zvýšiť súčasné bezpečnostné normy a celkovú účinnosť všeobecných noriem pre leteckú dopravu v Európe, rozšíriť kapacity a minimalizovať oneskorenia.
2. S cieľom zabezpečiť uplatňovanie právnych predpisov Jednotného európskeho neba na svojich územiach
 - pridružené strany v rámci svojej vlastnej pôsobnosti pri najbližšej vhodnej príležitosti prijímú opatrenia potrebné na prispôsobenie svojich inštitucionálnych štruktúr riadenia letovej prevádzky Jednotnému európskemu nebu, a to najmä poverením alebo vytvorením príslušných vnútroštátnych dohľadných orgánov, ktoré budú aspoň funkčne nezávislé od poskytovateľoch leteckých navigačných služieb.

- Európske spoločenstvo zapojí pridružené strany do pracovných iniciatív v oblastiach služieb letovej navigácie, vzdušného priestoru a interoperability, ktoré vyplývajú z Jednotného európskeho neba, a to najmä prostredníctvom bezodkladného sústredenia úsilia zmluvných strán na vytvorenie funkčných blokov vzdušného priestoru.
3. Európske spoločenstvo dohliadne na plné zapojenie pridružených strán do rozvoja ATM v rámci programu Komisie SESAR .

HOSPODÁRSKA SÚŤAŽ

ČLÁNOK 14

1. V rámci rozsahu tejto dohody sa uplatňujú ustanovenia prílohy III. Ak iné dohody medzi dvoma alebo viacerými zmluvnými stranami, ako napríklad dohody o pridružení, obsahujú pravidlá hospodárskej súťaže, uplatňujú sa medzi týmito zmluvnými stranami tieto pravidlá.
2. Články 15, 16 a 17 sa neuplatňujú vo vzťahu k ustanoveniam uvedeným v prílohe III.

VYKONÁVANIE

ČLÁNOK 15

1. Bez toho, aby boli dotknuté odseky 2 a 3, každá zmluvná strana zabezpečí, aby sa práva, ktoré vyplývajú z tejto dohody a najmä z aktov vymedzených v prílohe I, mohli vymáhať na vnútroštátnych súdoch.
2. V prípadoch, ktoré môžu ovplyvniť schválenie skutočného alebo možného poskytovania leteckých dopravných služieb podľa tejto dohody, majú inštitúcie Európskeho spoločenstva právomoci, ktoré im výslovne udeľujú ustanovenia aktov vymedzených alebo uvedených v prílohe I .
3. Všetky otázky týkajúce sa právoplatnosti rozhodnutí prijatých inštitúciami Európskeho spoločenstva podľa tejto dohody a najmä podľa aktov vymedzených v prílohe I, patria do výlučnej pôsobnosti Súdneho dvora Európskych spoločenstiev, ďalej len "Súdny dvor".

VÝKLAD

ČLÁNOK 16

1. V rozsahu, v akom sú ustanovenia tejto dohody a ustanovenia aktov vymedzených v prílohe I v podstate zhodné s príslušnými pravidlami Zmluvy o založení ES a aktov prijatých podľa Zmluvy o založení ES, sa tieto pravidlá pri implementácii a uplatňovaní vykladajú v súlade so súvisiacimi rozsudkami a rozhodnutiami Súdneho dvora a Európskej komisie prijatými pred dňom podpisu tejto dohody. Rozsudky a rozhodnutia prijaté po dni podpisu tejto dohody sa oznámia ostatným zmluvným stranám. Na žiadosť ktorejkoľvek zmluvnej strany určí spoločný výbor dôsledky týchto neskorších rozsudkov a rozhodnutí s cieľom zabezpečiť riadne uplatňovanie tejto dohody. Existujúce výklady sa pred dňom podpisu tejto dohody oznámia partnerom ECAA. Rozhodnutia prijaté spoločným výborom v tomto konaní musia byť v súlade s judikatúrou Súdneho dvora.

2. Ak sa v konaní na súde alebo tribunále partnera ECAA vyskytne otázka výkladu tejto dohody, ustanovení aktov vymedzených v prílohe I alebo aktov prijatých pri vykonávaní tejto dohody, ktoré sú v podstate zhodné s príslušnými pravidlami Zmluvy o založení ES alebo aktmi prijatými podľa tejto zmluvy, potom tento súd alebo tribunál, ak to považuje za potrebné na vydanie rozsudku, požiada Súdny dvor, v súlade s prílohou IV, o rozhodnutie v tejto otázke. Partner ECAA môže formou rozhodnutia a v súlade s prílohou IV určiť, v akom rozsahu a akým spôsobom majú jeho súdy a tribunály uplatňovať toto ustanovenie. Toto rozhodnutie sa oznámi depozitárovi a Súdnemu dvoru. Depozitár informuje ostatné zmluvné strany.

3. Ak súd zmluvnej strany, proti rozhodnutiu ktorého už podľa vnútroštátnych právnych predpisov nie je žiadny opravný prostriedok, nemôže v súlade s odsekom 2 požiadať Súdny dvor o rozhodnutie, potom zmluvná strana každý rozsudok tohto súdu predloží spoločnému výboru, ktorý koná s cieľom zabezpečiť jednotný výklad tejto dohody. Ak sa spoločnému výboru do dvoch mesiacov od predloženia rozdielov medzi judikatúrou Súdneho dvora a rozsudkom takéhoto súdu zmluvnej strany nepodarí zabezpečiť jednotný výklad dohody, môže sa uplatniť postup uvedený v článku 20.

NOVÉ PRÁVNE PREDPISY

ČLÁNOK 17

1. Táto dohoda nevylučuje právo každej zmluvnej strany v súlade so zásadou zákazu diskriminácie a ustanoveniami tejto dohody a jej článku 18 ods. 4 jednostranne prijímať nové právne predpisy alebo meniť a dopĺňať existujúce právne predpisy v oblasti leteckej dopravy alebo súvisiacich oblastiach uvedených v prílohe I. Pridružené strany neprijmú tieto právne predpisy, pokiaľ nie sú v súlade s touto dohodou.
2. Zmluvná strana po prijatí nových právnych predpisov alebo zmene a doplnení existujúcich právnych predpisov bezodkladne informuje ostatné zmluvné strany prostredníctvom spoločného výboru najneskôr do jedného mesiaca po prijatí. Na žiadosť ktorejkoľvek zmluvnej strany spoločný výbor do dvoch nasledujúcich mesiacov zabezpečí výmenu názorov na dôsledky nových právnych predpisov alebo zmien a doplnení existujúcich právnych predpisov na riadne uplatňovanie tejto dohody.
3. Spoločný výbor:
 - a) prijme rozhodnutie o úprave prílohy I, aby sa do nej podľa potreby na základe reciprocity zahrnuli nové právne predpisy alebo príslušné zmeny a doplnenia, alebo or

- b) prijme rozhodnutie o tom, že nové právne predpisy alebo príslušné zmeny a doplnenia sú v súlade s touto dohodou, alebo or
- c) rozhodne o iných opatreniach na zabezpečenie riadneho uplatňovania tejto dohody.

4. Vo vzťahu k právnym predpisom prijatým medzi podpísaním tejto dohody a nadobudnutím jej platnosti, o ktorej boli ostatné zmluvné strany informované, sa za deň predloženia považuje deň doručenia informácie. Spoločný výbor nesmie prijať rozhodnutie skôr ako v šesťdesiaty deň po nadobudnutí platnosti tejto dohody.

SPOLOČNÝ VÝBOR

ČLÁNOK 18

1. Týmto sa zriaďuje spoločný výbor, ktorý je zodpovedný za správu tejto dohody a zabezpečuje jej riadnu implementáciu bez toho, aby bol dotknutý článok 15 ods. 2 a 3 a články 21 a 22. Na tieto účely podáva odporúčania a prijíma rozhodnutia v prípadoch uvedených v tejto dohode. Rozhodnutia spoločného výboru nadobúdajú u zmluvných strán platnosť v súlade s ich vlastnými pravidlami.
2. Spoločný výbor sa skladá zo zástupcov zmluvných strán.

3. Spoločný výbor koná jednomyseľne. Spoločný výbor však môže v určitých záležitostiach rozhodnúť o ustanovení hlasovania kvalifikovanou väčšinou.
4. Na účely riadneho výkonu práv vyplývajúcich z tejto dohody si zmluvné strany vymieňajú okrem iného informácie, najmä o nových právnych predpisoch alebo rozhodnutiach súvisiacich s touto dohodou a na žiadosť ktorejkoľvek zmluvnej strany si v rámci spoločného výboru poskytujú poradenstvo, a to aj v sociálnych záležitostiach.
5. Spoločný výbor prijme svoj rokovací poriadok.
6. Partneri ECAA alebo Európske spoločenstvo a jeho členské štáty postupne predsedajú spoločnému výboru v súlade s ustanoveniami uvedenými v jeho rokovacom poriadku.
7. Predseda spoločného výboru zvoláva stretnutia spoločného výboru aspoň raz ročne s cieľom posúdiť všeobecné uplatňovanie tejto dohody a podľa potreby v osobitných situáciách na žiadosť zmluvnej strany. Spoločný výbor neustále sleduje vývoj judikatúry Súdneho dvora. Na tento účel Európske spoločenstvo partnerom ECAA predkladá všetky rozsudky Súdneho dvora súvisiace s uplatňovaním tejto dohody. Spoločný výbor koná do troch mesiacov s cieľom zabezpečiť jednotný výklad dohody.

8. Spoločný výbor môže rozhodnúť o zriadení pracovných skupín, ktoré mu môžu pri plnení jeho povinností pomáhať.

ČLÁNOK 19

1. Rozhodnutie spoločného výboru je pre zmluvné strany záväzné. Ak rozhodnutie spoločného výboru obsahuje povinnosť zmluvnej strany konať, potom táto zmluvná strana prijme potrebné opatrenia a informuje o tom spoločný výbor.

2. Rozhodnutia spoločného výboru sa uverejňujú v Úradnom vestníku Európskej únie a partnerov ECAA. Každé rozhodnutie obsahuje dátum jeho vykonania zmluvnými stranami a ďalšie informácie, ktoré by sa mohli týkať hospodárskych subjektov.

RIEŠENIE SPOROV

ČLÁNOK 20

1. Spoločenstvo môže spoločne s členskými štátmi ES alebo s partnerom ECAA predložiť spornú záležitosť súvisiacu s vykonávaním alebo výkladom tejto dohody spoločnému výboru okrem prípadov, ak táto dohoda ustanovuje osobitné postupy.

2. Ak sa spor predloží spoločnému výboru podľa odseku 1, začnú sa bezodkladne rokovania medzi stranami sporu. V prípadoch, keď Európske spoločenstvo nie je stranou sporu, môžu byť zástupcovia Spoločenstva pozvaní na rokovania jednou zo strán sporu. Strany sporu môžu pripraviť navrhované riešenie, ktoré sa ihneď predloží spoločnému výboru. Rozhodnutia prijaté spoločným výborom v tomto konaní rešpektujú judikatúru Súdneho dvora .

3. Ak sa spoločnému výboru do štyroch mesiacov od predloženia sporu nepodariť prijať rozhodnutie o riešení sporu, môžu strany sporu predložiť záležitosť Súdnemu dvoru, ktorého rozhodnutie v tejto záležitosti je konečné a záväzné. Postup pre také predloženie záležitosti Súdnemu dvoru je ustanovený v prílohe IV.

4. Ak spoločný výbor neprijme do štyroch mesiacov rozhodnutie v záležitosti, ktorá mu bola predložená, môžu zmluvné strany prijať vhodné ochranné opatrenia v súlade s článkami 21 a 22 na obdobie nepresahujúce šesť mesiacov. Po skončení tohto obdobia môže každá zmluvná strana od tejto dohody okamžite odstúpiť. Zmluvná strana nemôže prijať ochranné opatrenia v záležitostiach, ktoré boli predložené Súdnemu dvoru v súlade s touto dohodou, okrem prípadov určených v článku 11 ods. 3 alebo v súlade s mechanizmami uvedenými v osobitných aktoch vymedzených v prílohe I.

OCHRANNÉ OPATRENIA

ČLÁNOK 21

Bez toho, aby bol dotknutý článok 11 ods. 3 a hodnotenie bezpečnosti a bezpečnostnej ochrany uvedené v protokoloch k tejto dohode, je rozsah a trvanie ochranných opatrení obmedzené na nevyhnutnú mieru potrebnú na nápravu situácie. Prednosť majú tie opatrenia, ktoré čo najmenej narúšajú uplatňovanie tejto dohody.

ČLÁNOK 22

1. Zmluvná strana, ktorá zvažuje prijatie ochranných opatrení, oznámi túto skutočnosť ostatným zmluvným stranám prostredníctvom spoločného výboru a poskytne všetky súvisiace informácie.
2. Zmluvné strany bezodkladne začnú konzultácie v spoločnom výbore s cieľom nájsť všeobecne prijateľné riešenie.
3. Bez toho, aby bol dotknutý článok 11 ods. 3, nemusí príslušná zmluvná strana prijať ochranné opatrenie, kým neuplynie jeden mesiac odo dňa oznámenia podľa odseku 1, ak sa konzultácie podľa odseku 2 neskončili ešte pred uplynutím tejto lehoty.

4. Príslušná zmluvná strana bezodkladne oznámi prijaté opatrenia spoločnému výboru a poskytnú všetky súvisiace informácie.

POSKYTOVANIE INFORMÁCIÍ

ČLÁNOK 23

Zástupcovia, delegáti a odborníci zmluvných strán, ako aj úradníci a ostatní zamestnanci konajúci v rámci tejto dohody sú povinní aj po skončení výkonu svojich povinností neposkytovať žiadne informácie, na ktoré sa vzťahuje služobné tajomstvo, najmä informácie o podnikoch, ich obchodných vzťahoch a zložkách nákladov.

TRETIE KRAJINY A MEDZINÁRODNÉ ORGANIZÁCIE

ČLÁNOK 24

1. Zmluvné strany na žiadosť ktorejkoľvek zmluvnej strany navzájom konzultujú v rámci spoločného výboru v súlade s postupom ustanoveným v článkoch 25 a 26.

- a) otázky leteckej dopravy riešené medzinárodnými organizáciami a

- b) rôzne aspekty možného rozvoja vzťahov medzi zmluvnými stranami a tretími krajinami v oblasti leteckej dopravy a uplatňovanie dôležitých prvkov dvojstranných a mnohostranných dohôd v tejto oblasti.

2. Konzultácie podľa odseku 1 sa uskutočnia do jedného mesiaca od požiadania a v naliehavých prípadoch čo najskôr.

ČLÁNOK 25

1. Hlavným cieľom konzultácií uvedených v článku 24 ods. 1 písm. a) je:

- a) spoločne určiť, či dané otázky vyvolávajú problémy v spoločnom záujme a and
- b) podľa povahy týchto problémov:
 - spoločne posúdiť, či by sa činnosť zmluvných strán v rámci príslušných medzinárodných organizácií mala koordinovať, alebo
 - spoločne posúdiť, aký iný prístup by bol vhodný.

2. Zmluvné strany si čo najskôr vymenia všetky informácie dôležité pre ciele uvedené v odseku 1.

ČLÁNOK 26

Hlavným cieľom konzultácií ustanovených v článku 24 ods. 1 písm. b) je preskúmať dané otázky a posúdiť každý prístup, ktorý by mohol byť vhodný.

PRECHODNÉ OPATRENIA

ČLÁNOK 27

1. Protokoly I až VIII ustanovujú prechodné ustanovenia a súvisiace obdobia, ktoré sa uplatňujú medzi Európskym spoločenstvom a členskými štátmi ES na jednej strane a príslušnými pridruženými stranami na strane druhej. Vo vzťahu medzi Nórskom alebo Islandom a pridruženou stranou sa uplatňujú rovnaké podmienky ako medzi Európskym spoločenstvom a členskými štátmi ES na jednej strane a príslušnou pridruženou stranou na strane druhej.
2. Počas prechodných období uvedených v odseku 1 sa jednotlivé zložky režimu leteckej dopravy medzi dvoma pridruženými stranami určia na základe toho z dvoch protokolov týkajúcich sa dotknutých pridružených strán, ktorý obsahuje obmedzujúcejšie ustanovenia.
3. Hodnotí sa postupný prechod každej pridruženej strany k úplnému uplatňovaniu ECAA. Zhodnotenie vykoná Európske spoločenstvo v spolupráci so príslušnou pridruženou stranou. Ak pridružená strana usúdi, že splnila podmienky pre dokončenie prechodného obdobia vymedzené v príslušnom protokole, informuje Európske spoločenstvo, aby vykonalo zhodnotenie.

4. Ak Európske spoločenstvo uzná, že podmienky boli splnené, informuje spoločný výbor a následne rozhodne, že príslušná pridružená strana je spôsobilá na prechod do ďalšieho prechodného obdobia, či prípadne do úplného zaradenia do Spoločného európskeho leteckého priestoru.

5. Ak Európske spoločenstvo usúdi, že podmienky nie sú splnené, oznámi to spoločnému výboru. Spoločenstvo príslušnej pridruženej strane odporučí spôsoby zlepšenia a stanoví primerané obdobie na implementáciu týchto zlepšení. Pred skončením tohto obdobia sa uskutoční druhé alebo podľa potreby aj ďalšie zhodnotenie účinnej a uspokojivej implementácie odporúčaných zlepšení.

VZŤAH K DVOJSTRANNÝMI DOHODÁM O LETECKEJ DOPRAVE A INÝM UJEDNANIAM

ČLÁNOK 28

1. Ustanovenia tejto dohody majú prednosť pred príslušnými ustanoveniami dvojstranných dohôd o leteckej doprave a/alebo inými ujednaniami, účinnými medzi pridruženými stranami na jednej strane a Európskym spoločenstvom, členskými štátmi ES, Nórskom alebo Islandom na strane druhej, ako aj medzi pridruženými stranami navzájom.

2. Napriek odseku 1 sa počas prechodných období uvedených v článku 27 ustanovenia dvojstranných dohôd alebo ujednaní účinných medzi pridruženou stranou a Európskym spoločenstvom, členským štátom ES, Nórskom alebo Islandom alebo medzi dvoma pridruženými stranami navzájom, ktoré sa týkajú vlastníctva, prepravných práv, kapacít, frekvencií, druhov alebo zmien lietadiel, výmeny kódov a cien uplatňujú medzi týmito stranami, ak sú tieto dvojstranné dohody alebo opatrenia pružnejšie v oblasti slobôd pre príslušných leteckých dopravcov ako ustanovenia príslušného protokolu týkajúceho sa danej pridruženej strany.

3. Spory medzi pridruženou stranou a inou zmluvnou stranou o to, či sú z hľadiska celkového uplatňovania ECAA pružnejšie ustanovenia príslušného protokolu týkajúceho sa príslušnej pridruženej strany alebo dvojstranných dohôd alebo iných ustanovení leteckej dopravy, sa riešia v rámci mechanizmu riešenia sporov uvedeného v článku 20. Spory o určenie vzťahov medzi spornými protokolmi sa riešia rovnakým spôsobom.

NADOBUDNUTIE PLATNOSTI, REVÍZIA, UKONČENIE A INÉ USTANOVENIA

ČLÁNOK 29

Nadobudnutie platnosti

1. Táto dohoda podlieha ratifikácii alebo schváleniu signatármi v súlade s ich vlastnými postupmi. Ratifikačné a schvaľovacie dokumenty sa uložia na Generálnom sekretariáte Rady Európskej únie (depozitár), ktorý informuje ostatných signatárov, ako aj Medzinárodnú organizáciu civilného letectva.
2. Táto dohoda nadobúda platnosť v prvý deň druhého mesiaca nasledujúceho po uložení ratifikačných alebo schvaľovacích dokumentov Európskeho spoločenstva a členských štátov ES a aspoň jednej pridruženej strany. Pre každého signatára, ktorý ratifikuje alebo schváli túto dohodu po tomto dni, nadobúda táto dohoda platnosť v prvý deň druhého mesiaca nasledujúceho po uložení ratifikačných alebo schvaľovacích dokumentov tohto signatára.
3. Bez ohľadu na odseky 1 a 2 sa môže Európske spoločenstvo a jeho členské štáty a aspoň jedna pridružená strana rozhodnúť, že budú túto dohodu predbežne vykonávať medzi sebou v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi od dátumu jej podpisu tak, že to oznámia depozitárovi, ktorý informuje ostatné zmluvné strany.

ČLÁNOK 30

Revízia

Revízia tejto dohody sa vykoná na žiadosť ktorejkoľvek zmluvnej strany a v každom prípade po piatich rokoch od jej nadobudnutia platnosti.

ČLÁNOK 31

Vypovedanie

1. Každá zmluvná strana môže odstúpiť od dohody podaním oznámenia depozitárovi, ktorý o tomto ukončení informuje ostatné zmluvné strany, ako aj Medzinárodnú organizáciu civilného letectva. Ak od dohody odstúpi Európske spoločenstvo a členské štáty ES, potom dohoda stráca platnosť po jednom roku odo dňa oznámenia. Ak od dohody odstúpi iná zmluvná strana, potom dohoda stráca platnosť iba vo vzťahu k tejto zmluvnej strane po jednom roku odo dňa oznámenia. Letecké služby poskytované ku dňu ukončenia tejto dohody však môžu pokračovať až do konca plánovacieho obdobia Medzinárodného združenia leteckých dopravcov (IATA), ktoré zahŕňa uvedený deň skončenia platnosti.

2. Po pristúpení pridruženej strany k Európskej únii automaticky prestane byť táto strana pridruženou stranou podľa tejto dohody a stane sa členským štátom ES.

3. Táto dohoda stráca platnosť alebo sa pozastavuje jej vykonávanie vo vzťahu k pridruženej strane, ak príslušná pridružená dohoda stratí platnosť alebo sa pozastaví jej vykonávanie.

ČLÁNOK 32

Rozšírenie ECAA

Spoločenstvo môže požiadať o zapojenie do ECAA každý štát alebo subjekt, ktorý je pripravený prispôbiť svoje právne predpisy týkajúce sa leteckej dopravy a súvisiacich oblastí právnym predpisom Spoločenstva a s ktorým Spoločenstvo vytvorilo alebo vytvára rámec úzkej hospodárnej spolupráce, akým je napríklad asociačná dohoda. Na tento účel zmluvné strany primerane zmenia a doplnia túto dohodu.

ČLÁNOK 33

Letisko Gibraltár

1. Táto dohoda sa uplatňuje na Letisko Gibraltár bez toho, aby boli dotknuté príslušné právne ustanovenia Španielskeho kráľovstva a Veľkej Británie týkajúce sa sporu o suverenitu územia, na ktorom je toto letisko umiestnené.
2. Uplatňovanie tejto dohody na Letisko Gibraltár sa pozastavuje, kým sa nezačnú uplatňovať opatrenia uvedené v spoločnom vyhlásení ministrov zahraničných vecí Španielskeho kráľovstva a Veľkej Británie z 2. decembra 1987.

ČLÁNOK 34

Jazyky

Táto dohoda je vyhotovená v jednom origináli v úradných jazykoch inštitúcií Európskej únie a zmluvných strán iných ako Európske spoločenstvo a jeho členské štáty, pričom každý z týchto textov je rovnako záväzný.

NA DÔKAZ TOHO splnomocnení zástupcovia riadne poverení na tento účel, podpísali túto dohodu

PRÍLOHA I**APLIKOVATEĽNÉ PRAVIDLÁ V CIVILNOM LETECTVE**

„Aplikovateľné ustanovenia“ nasledovných predpisov Európskeho spoločenstva sú uplatniteľné v súlade s hlavnou dohodou a prílohou II o horizontálnych úpravách, ak nie je uvedené inak v tejto prílohe alebo v Protokoloch I až VIII. Podľa potreby sa uvádzajú aj osobitné úpravy jednotlivých aktov:

A. Prístup na trh a súvisiace záležitosti

č. 2407/92

Nariadenie Rady (EHS) č. 2407/92 z 23. júla 1992 o licencovaní leteckých dopravcov.

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 18 a príloha, okrem odkazu v článku 13 ods. 3 na článok 226 (predtým 169) Zmluvy o založení ES

č. 2408/92

Nariadenie Rady (EHS) č. 2408/92 z 23. júla 1992 o prístupe leteckých dopravcov spoločenstva k letovým trasám v rámci Spoločenstva

zmenené a doplnené alebo upravené

- článkom 29 Aktu o podmienkach pristúpenia Fínskej republiky, Rakúskej republiky a Švédskeho kráľovstva,

- rozhodnutím spoločného výboru EHP č. 7/94 z 21. marca 1994, ktorým sa mení a dopĺňa protokol č. 47 a určité prílohy k dohode o EHP,
- článkom 20 aktu o podmienkach pristúpenia Českej republiky, Estónskej republiky, Cyperskej republiky, Lotyšskej Republiky, Litovskej republiky, Maďarskej republiky, Maltskej republiky, Poľskej republiky, Slovinskej republiky a Slovenskej republiky a o úpravách zmlúv, na ktorých je založená Európska únia, ďalej len "Akt o pristúpení z roku 2003".

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 15 a prílohy I, II a III

č. 2409/92

Nariadenie Rady (EHS) č. 2409/92 z 23. júla 1992 o cestovnom a sadzbách v leteckých dopravných službách

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 10

č. 95/93

Nariadenie Rady (EHS) č. 95/93 z 18. januára 1993 o spoločných pravidlách pridelovania prevádzkových intervalov na letiskách Spoločenstva

zmenené a doplnené

- nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 894/2002 z 27. mája 2002, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Rady (EHS) č. 95/93,
- nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1554/2003 z 22. júla 2003, ktoré mení a dopĺňa nariadenie Rady (EHS) č. 95/93,
- nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 793/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa mení nariadenie Rady (EHS) č. 95/93

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 12 a článok 14a ods. 2

Pokiaľ ide o uplatňovanie článku 12 ods. 2, pojem „Komisia” znie „spoločný výbor“.

č. 96/67

Smernica Komisie 96/67/ES z 15. októbra 1996 o prístupe k trhu služieb pozemnej obsluhy na letiskách Spoločenstva

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 25 a príloha

Pokiaľ ide o uplatňovanie článku 10, pojem „členské štáty“ znie „členské štáty ES“.

Pokiaľ ide o uplatňovanie článku 20 ods. 2, pojem „Komisia“ znie „spoločný výbor“.

č. 785/2004

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 785/2004 z 21. apríla 2004 o požiadavkách na poistenie leteckých dopravcov a prevádzkovateľov lietadiel

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 8 a článok 10 ods. 2

B. Riadenie letovej prevádzky

č. 549/2004

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 549/2004 z 10. marca 2004, ktorým sa ustanovuje rámec pre vytvorenie jednotného európskeho neba (rámcové nariadenie)

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 4, článok 6 a články 9 až 14

č. 550/2004

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 550/2004 z 10. marca 2004 o poskytovaní letových navigačných služieb v jednotnom európskom nebi (nariadenie o poskytovaní služieb)

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 19, prílohy I a II

č. 551/2004

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 551/2004 z 10. marca 2004 o organizácii a využívaní vzdušného priestoru v jednotnom európskom nebi (nariadenie o vzdušnom priestore)

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 11

č. 552/2004

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 552/2004 z 10. marca 2004 o interoperabilite siete manažmentu letovej prevádzky v Európe (nariadenie o interoperabilite)

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 12, prílohy I až V

č. 2096/2005

Nariadenie Komisie (ES) č. 2096/2005 z 20. decembra 2005, ktorým sa ustanovujú spoločné požiadavky na poskytovanie leteckých navigačných služieb

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 9, prílohy I až V

č. 2150/2005

Nariadenie Komisie (ES) č.2150/2005 z 23. decembra 2005, ktorým sa stanovujú spoločné pravidlá pružného využívania vzdušného priestoru

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 9, príloha

C. Bezpečnosť leteckej prevádzky

č. 3922/91

Nariadenie Komisie (EHS) č. 3922/91 zo 16. decembra 1991 o harmonizácii technických požiadaviek a správnych postupov v oblasti civilného letectva zmenené a doplnené:

- nariadením Komisie (ES) č. 2176/96 z 13. novembra 1996, ktorým sa nariadenie Rady (EHS) č. 3922/91 prispôsobuje vedeckému a technickému pokroku,
- nariadením Komisie (ES) č. 1069/1999 z 25. mája 1999, ktorým sa nariadenie Rady (EHS) č. 3922/91 prispôsobuje vedeckému a technickému pokroku,

- nariadením Komisie (ES) č. 2871/2000 z 28. decembra 2000, ktorým sa nariadenie Rady č. 3922/91 o harmonizácii technických požiadaviek a správnych postupov v oblasti civilného letectva prispôsobuje vedeckému a technickému pokroku,
- nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1592/2002 z 15. júla 2002 o spoločných pravidlách v oblasti civilného letectva a zriadení Európskej agentúry pre bezpečnosť letectva

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 10, články 12 a 13 s výnimkou článku 4 ods. 1 a článku 8 ods. 2, druhá veta, prílohy I až III

Pokiaľ ide o uplatňovanie článku 12, pojem „členský štát“ znie „členský štát ES“.

č. 94/56

Smernica Rady č. 94/56/ES z 21. novembra 1994, ktorou sa stanovujú základné princípy, ktorými sa riadi vyšetrovanie nehôd a incidentov v civilnom letectve

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 12

Pokiaľ ide o uplatňovanie článkov 9 a 12, pojem „Komisia“ znie „všetky ostatné zmluvné strany ECAA“.

č. 1592/2002

nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1592/2002 z 15. júla 2002 o spoločných pravidlách v oblasti civilného letectva a zriadení Európskej agentúry pre bezpečnosť civilného letectva

zmenené a doplnené:

- nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1643/2003 z 22. júla 2003, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1592/2002,
- nariadením Komisie (ES) č. 1701/2003 z 24. septembra 2003 prispôsobujúcim článok 6 nariadenia (ES) č. 1592/2002 Európskeho parlamentu a Rady o spoločných pravidlách v oblasti civilného letectva a zriadení Európskej agentúry pre bezpečnosť civilného letectva

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 57, prílohy I a II

č. 2003/42

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/42/ES z 13. júna 2003 o hlásení udalostí v civilnom letectve

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 11, prílohy I a II

č. 1702/2003

Nariadenie Komisie (ES) č. 1702/2003 z 24. septembra 2003 stanovujúce vykonávacie pravidlá osvedčovania letovej spôsobilosti a environmentálneho osvedčovania lietadiel a prislúchajúcich výrobkov, častí a zariadení, ako aj osvedčovania projekčných a výrobných organizácií zmenené a doplnené:

- nariadením Komisie (ES) č. 381/2005 zo 7. marca 2005, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Komisie (ES) č. 1702/2003

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 4, príloha. Prechodné obdobia uvedené v tomto nariadení určí spoločný výbor.

č. 2042/2003

Nariadenie Komisie (ES) č. 2042/2003 z 20. novembra 2003 o zachovaní letovej spôsobilosti lietadiel a leteckých výrobkov, častí a zariadení a o schvaľovaní organizácií a personálu zapojených do týchto činností

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 6, prílohy I až IV

č. 104/2004

Nariadenie Komisie (ES) č. 104/2004 z 22. januára 2004, ktorým sa ustanovujú pravidlá organizácie a zloženia Odvolacej rady Európskej agentúry pre bezpečnosť civilného letectva

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 7 a príloha

č. 488/2005

Nariadenie Komisie (ES) č. 488/2005 z 21. marca 2005 o poplatkoch a platbách vybraných Európskou agentúrou pre bezpečnosť civilného letectva

č. 2111/2005

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2111/2005 zo 14. decembra 2005 o vytvorení zoznamu Spoločenstva týkajúceho sa leteckých dopravcov, ktorí podliehajú zákazu vykonávania leteckej dopravy v rámci Spoločenstva, a o informovaní cestujúcich v leteckej doprave o totožnosti prevádzkujúceho leteckého dopravcu, ktorým sa zrušuje článok 9 smernice 2004/36/ES

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 13, príloha

D. Bezpečnostná ochrana v civilnom letectve

č. 2320/2002

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2320/2002 zo 16. decembra 2002 o ustanovení spoločných pravidiel v oblasti bezpečnostnej ochrany civilného letectva

zmenené a doplnené:

- nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 849/2004 z 29. apríla 2004, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 2320/2002

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 12 a príloha

č. 622/2003

Nariadenie Komisie (ES) č. 622/003 zo 4. apríla 2003 o ustanovení opatrení na vykonávanie spoločných základných noriem bezpečnostnej ochrany civilného letectva

zmenené a doplnené:

- nariadením Komisie (ES) č. 68/2004 z 15. januára 2004, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 622/2003,

- nariadením Komisie (ES) č. 781/2005 z 24. mája 2005, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 622/2003,
- nariadením Komisie (ES) č. 857/2005 zo 6. júna 2005, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 622/2003

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 5 a príloha

č. 1217/2003

Nariadenie Komisie (ES) č. 1217/2003 zo 4. júla 2003 o ustanovení spoločných vymedzení vnútroštátnych programov kontroly kvality bezpečnostnej ochrany civilného letectva

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 11, prílohy I a II

č. 1486/2003

Nariadenie Komisie (ES) č. 1486/2003 z 22. augusta 2003 ustanovujúce postupy pre vykonávanie inšpekcií Komisie v oblasti bezpečnostnej ochrany civilného letectva

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 16

č. 1138/2004

Nariadenie Komisie (ES) č. 1138/2004 z 21. júna 2004, ktorým sa ustanovuje spoločná definícia citlivých častí ochranných priestorov na letiskách

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 8

E. Životné prostredie

č. 89/629

Smernica Rady 89/629/ zo 4. decembra 1989 o obmedzení emisií hluku civilných podzvukových lietadiel

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 8

č. 92/14

Smernica Rady 92/14/EHS z 2. marca 1992 o obmedzení prevádzky lietadiel podľa časti II, kapitoly 2, zväzku 1 prílohy 16 k Dohovoru o medzinárodnom civilnom letectve, druhé vydanie (1988)

zmenené a doplnené:

- smernicou Rady 98/20/ES z 30. marca 1998, ktorou sa mení a dopĺňa smernica č. 92/14/EHS,
- smernicou Komisie 1999/28/ES z 21. apríla 1999, ktorou sa mení a dopĺňa príloha k smernici Rady 92/14/EHS
- nariadením Komisie (ES) č. 991/2001 z 21. mája 2001, ktorým sa mení a dopĺňa príloha k smernici Rady č. 92/14/EHS

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 11 a príloha

č. 2002/30

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/30/ES z 26. marca 2002 o pravidlách a postupoch zavedenia prevádzkových obmedzení podmienených hlukom na letiskách Spoločenstva

Zmenené a doplnené alebo upravené Aktom o pristúpení z roku 2003

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 15, prílohy I a II

č. 2002/49

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/49/ES z 25. júna 2002, ktorá sa týka posudzovania a riadenia environmentálneho hluku

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 16, prílohy I až VI

F. Sociálne aspekty

č. 1989/391

Smernica Rady č. 89/391/EHS z 12. júna 1989 o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 16 a články 18 a 19

č. 2003/88

Smernica Európskeho parlamentu a Rady č. 2003/88/ES zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch súvisiacich s organizáciou pracovného času

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 19, články 21 až 24 a články 26 až 29

č. 2000/79

Smernica Rady 2000/79/ES z 27. novembra 2000 ktorá sa týka Európskej dohody o organizácii pracovného času mobilných pracovníkov civilného letectva, ktorú uzavrela Asociácia európskych leteckých spoločností (AEA), Európska federácia pracovníkov v doprave (ETF), Európska asociácia civilných letcov (ECA), Európska asociácia regionálnych leteckých spoločností (ERA) a Asociácia nezávislých leteckých dopravcov (IACA)

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 5

G. Ochrana spotrebiteľa

č. 90/314

Smernica Rady 90/314/EHS z 13. júna 1990 o balíku cestovných, dovolenkových a výletných služieb

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 10

č. 92/59

Smernica Rady 92/59/EHS z 29. júna 1992 o všeobecnej bezpečnosti výrobkov

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 19

č. 93/13

Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách
Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 7 a príloha

Pokiaľ ide o uplatňovanie článku 10, pojem „Komisia“ znie „všetky ostatné zmluvné strany ECAA“.

č. 95/46/ES

Smernica Európskeho parlamentu a Rady č. 95/46 z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a o voľnom pohybe týchto údajov

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 34

č. 2027/97

Nariadenie Rady (ES) č. 2027/97 z 9. októbra 1997 o zodpovednosti leteckého dopravcu v prípade nehôd
zmenené a doplnené:

- nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 889/2002 z 13. mája 2002, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Rady (ES) č. 2027/97

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 8

č. 261/2004

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 295/91

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 17

H. Ostatná legislatíva

č. 2299/1989

Nariadenie Rady (EHS) č. 2299/1989 z 24. júla 1989 o kódexe správania pre používanie počítačových rezervačných systémov zmenené a doplnené:

zmenené a doplnené:

- nariadením Rady (EHS) č. 3089/93 z 29. októbra 1993, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (EHS) č. 2299/89
- nariadením Rady (ES) č. 323/1999 z 8. februára 1999, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (EHS) č. 2299/89

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 22 a príloha

č. 91/670

Smernica Rady 91/670/EHS zo 16. decembra 1991 o vzájomnom uznávaní licencií leteckého personálu pre výkon činností v civilnom letectve

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 8 a príloha

č. 3925/91

Nariadenie Rady (EHS) č. 3925/91 z 19. decembra 1991 o zrušení kontrol a formalít týkajúcich sa príručnej a podanej batožiny u osôb, ktoré uskutočňujú lety a námorné cesty vnútri Spoločenstva

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 5

č. 437/2003

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 437/2003 z 27. februára 2003 o štatistických výkazoch týkajúcich sa prepravy cestujúcich, nákladu a pošty v leteckej doprave

zmenené a doplnené:

- nariadením Rady (ES) č. 1358/2003 z 31. júla 2003, ktorým sa vykonáva a mení a dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 437/2003

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 11, prílohy I a II

č. 1358/2003

nariadením Rady (ES) č. 1358/2003 z 31. júla 2003, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 437/2003 o štatistických výkazoch týkajúcich sa prepravy cestujúcich, nákladu a pošty v leteckej doprave a menia a dopĺňajú jeho prílohy I a II

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 4, prílohy I až III

č. 2003/96

Smernica Rady č. 2003/96/ES z 27. októbra 2003 o reštrukturalizácii právneho rámca Spoločenstva pre zdaňovanie energetických výrobkov a elektriny

Uplatniteľné ustanovenia: článok 14, ods. 1 písm. b) a ods. 2

PRÍLOHA II

Horizontálne úpravy a určité procesné pravidlá

Ustanovenia predpisov vymedzených v prílohe I sú uplatniteľné v súlade s dohodou a bodmi 1 až 4 tejto prílohy, ak nie je v prílohe I uvedené inak. Osobitné úpravy potrebné pre jednotlivé akty sú ustanovené v prílohe I.

Dohoda je uplatniteľná v súlade s procesnými pravidlami uvedenými v bodoch 5 a 6 tejto prílohy.

1. ÚVODNÉ ČASTI PREDPISOV

Preambuly vymedzených predpisov sa na účely tejto dohody neupravujú. Majú význam v rozsahu potrebnom pre správny výklad a uplatňovanie ustanovení týchto aktov v rozsahu rámca tejto dohody.

2. OSOBITNÁ TERMINOLÓGIA PREDPISOV

Pojmy používané v aktoch vymedzených v prílohe I k tejto dohode znejú takto:

- a) pojem „Spoločenstvo“ má význam „Spoločný európsky letecký priestor“,
- b) pojmy „právo Spoločenstva“, „právne predpisy Spoločenstva“, „nástroje Spoločenstva“ a „Zmluva o založení ES“ má význam „dohoda o ECAA“,

- c) pojem „letisko Spoločenstva“ má význam „letisko umiestnené v Spoločnom európskom leteckom priestore“,
- d) pojem „Úradný vestník Európskych spoločenstiev“ alebo „Úradný vestník Európskej únie“ má význam „úradný vestník zmluvných strán“,
- e) pojem „letecký dopravca Spoločenstva“ má význam „letecký dopravca ECAA“.

3. ODKAZY NA ČLENSKÉ ŠTÁTY

Bez toho, aby bol dotknutý bod 4 tejto prílohy, vždy, keď predpisy vymedzené v prílohe I obsahujú odkazy na „členské štáty“, tieto odkazy sa vykladajú tak, že okrem členských štátov ES zahŕňajú aj partnerov ECAA.

4. USTANOVENIA O VÝBOROCH EURÓPSKEHO SPOLOČENSTVA A KONZULTÁCIÁCH S PRIDRUŽENÝMI STRANAMI

Európska komisia konzultuje s odborníkmi pridružených strán a umožňuje im poskytovať rady vždy, keď akty vymedzené v prílohe I ustanovujú konzultácie Európskej komisie s výbormi Európskeho spoločenstva a možnosti poskytovania rád a stanovísk.

Každá konzultácia pozostáva z jedného stretnutia, ktorému predsedá Európska komisia a ktoré sa koná v rámci spoločného výboru na pozvanie Európskej komisie pred konzultáciou s príslušným výborom Európskeho spoločenstva. Európska Komisia poskytne všetky potrebné informácie každej pridruženej strane aspoň dva týždne pred stretnutím, ak osobitné okolnosti nevyžadujú kratšie obdobie.

Pridružené strany sa vyzývajú, aby predkladali svoje stanoviská Európskej komisii. Európska komisia riadne zohľadní rady poskytované pridruženými stranami.

Uvedené ustanovenia sa neuplatňujú pre uplatňovanie pravidiel hospodárskej súťaže ustanovených v tejto dohode, ktoré sa spravujú osobitným konzultačným postupom uvedeným v prílohe IV.

5. SPOLUPRÁCA A VÝMENA INFORMÁCIÍ

Na zabezpečenie výkonu právomocí príslušných orgánov zmluvných strán si takéto príslušné orgány na požiadanie vzájomne vymenia všetky informácie potrebné na riadne vykonávanie tejto dohody.

6. ODKAZ NA JAZYKY

Bez toho, aby bola dotknutá príloha IV, sú zmluvné strany oprávnené používať v konaniach uvedených v rámci tejto dohody akýkoľvek úradný jazyk inštitúcií Európskej únie alebo inej zmluvnej strany. Zmluvné strany si však uvedomujú, že použitie angličtiny tieto konania zjednoduší. Ak sa v úradnom dokumente použije jazyk, ktorý nie je úradným jazykom inštitúcií Európskej únie, predloží sa zároveň aj preklad do úradného jazyka inštitúcií Európskej únie, pričom sa zohľadní ustanovenie predchádzajúcej vety. Ak zmluvná strana použije v ústnom konaní jazyk, ktorý nie je úradným jazykom inštitúcií Európskej únie, zabezpečí táto zmluvná strana aj simultánne tlmočenie do angličtiny.

PRÍLOHA III**Pravidlá hospodárskej súťaže a štátnej
pomoci uvedené v článku 14****Článok 1
Štátne monopoly**

Pridružená strana postupne upraví všetky obchodne orientované štátne monopoly tak, aby zabezpečila, že do konca druhého obdobia uvedeného v protokole k tejto dohode, ktorý obsahuje prechodné opatrenia týkajúce sa príslušnej pridruženej strany, nebude existovať žiadna diskriminácia pri podmienkach nákupu a predaja tovaru medzi štátnymi príslušníkmi zmluvných strán. Spoločnému výboru sa poskytnú informácie o opatreniach prijatých na dosiahnutie tohto cieľa.

**Článok 2
Aproximácia právnych predpisov štátnej pomoci a hospodárskej súťaže**

1. Zmluvné strany uznávajú význam aproximácie existujúcich právnych predpisov pridružených strán týkajúcej sa štátnej pomoci a hospodárskej súťaže s právnymi predpismi Európskeho spoločenstva. Pridružené strany vynaložia úsilie na zabezpečenie postupnej zhody existujúcich a budúcich právnych predpisov v oblasti štátnej pomoci a hospodárskej súťaže s *acquis* Európskeho spoločenstva.

2. Táto aproximácia začne po nadobudnutí platnosti tejto dohody a postupne do skončenia druhého obdobia uvedeného v protokole k tejto dohode, ktorý obsahuje prechodné ustanovenia týkajúce sa príslušnej pridruženej strany, sa rozšíri na všetky zložky ustanovení Európskeho spoločenstva o štátnej pomoci a hospodárskej súťaži uvedené v tejto prílohe. Pridružená strana po dohode s Európskym spoločenstvom takisto určí postupy sledovania implementácie činností aproximácie právnych predpisov a implementácie práv, ktoré je potrebné uskutočniť.

Článok 3

Pravidlá hospodárskej súťaže a ostatné hospodárske ustanovenia

1. Tieto praktiky sú nezlučiteľné s riadnym uplatňovaním dohody, pokiaľ môžu ovplyvňovať obchod medzi dvoma alebo viacerými zmluvnými stranami:

- (i) všetky dohody medzi podnikmi, rozhodnutia združení podnikov a zosúladené postupy medzi podnikmi, ktorých cieľom alebo účinkom je vylúčiť, obmedziť alebo narušiť hospodársku súťaž,
- (ii) zneužitie dominantného postavenia na územiach zmluvných strán alebo ich častiach jedným alebo viacerými podnikmi,
- (iii) štátna pomoc, ktorá narúša hospodársku súťaž alebo hrozí jej narušením uprednostnením určitých podnikov alebo produktov.

2. Všetky postupy, ktoré sú v rozpore s touto dohodou, sa posudzujú na základe kritérií vyplývajúcich z pravidiel hospodárskej súťaže uplatniteľných v Európskom spoločenstve, najmä z článkov 81, 82, 86 a 87 Zmluvy o ES a nástrojov na ich výklad prijatých inštitúciami Európskeho spoločenstva.
3. Každá pridružená strana zabezpečí, aby mal prevádzkovo nezávislý orgán verejnej moci právomoci potrebné na riadne uplatňovanie odseku 1 bod (i) a (ii) vo vzťahu k súkromným a verejným podnikom a podnikom, ktorým boli udelené osobitné práva.
4. Každá pridružená strana poverí alebo zriadi prevádzkovo nezávislý orgán, ktorý bude mať právomoci potrebné na riadne uplatňovanie odseku 1 bod (iii). Tento orgán bude mať najmä právomoc schvaľovať programy štátnej pomoci a odsúhlasiť poskytovanie pomoci v jednotlivých prípadoch v súlade s odsekom 2, ako aj právomoc zabezpečiť vrátenie štátnej pomoci, ktorá bola neoprávnene poskytnutá.
5. Každá zmluvná strana zabezpečí prehľadnosť v oblasti štátnej pomoci, a to najmä tým, že ostatným zmluvným stranám poskytne pravidelnú výročnú správu alebo rovnocenný dokument podľa metodiky a vo forme zodpovedajúcej hláseniu Európskeho spoločenstva o štátnej pomoci. Zmluvná strana na žiadosť inej zmluvnej strany poskytne informácie o jednotlivých prípadoch štátnej pomoci.

6. Každá pridružená strana vytvorí ucelený zoznam programov štátnej pomoci poskytnutej pred zriadením orgánu uvedeného v článku 4 a prispôsobí tieto programy štátnej pomoci kritériám uvedeným v odseku 2.

7. a) Zmluvné strany uznávajú, že na účely uplatňovania ustanovení odseku 1 bod (iii) sa počas období uvedených v protokole k tejto dohode, ktorý obsahuje prechodné opatrenia týkajúce sa príslušnej pridruženej strany, každá štátna pomoc poskytnutá pridruženou stranou posudzuje tak, že sa príslušná pridružená strana považuje za oblasť zodpovedajúcu oblastiam Európskeho spoločenstva uvedeným v článku 87 ods. 3 písm. a) Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva.

b) Do konca prvého obdobia uvedeného v protokole k tejto dohode, ktorý obsahuje prechodné opatrenia týkajúce sa príslušnej pridruženej strany, predloží táto strana Európskej komisii svoje údaje o HDP na obyvateľa harmonizované na úrovni NUTS II. Orgán uvedený v odseku 4 a Európska komisia potom spoločne zhodnotia postavenie regiónov pridruženej strany, ako aj súvisiace maximálne výšky pomoci, s cieľom zostaviť mapu regionálnej pomoci na základe príslušných usmernení Európskeho spoločenstva.

8. Ak jedna zo zmluvných strán považuje určité postupy za nezlučiteľné s podmienkami odseku 1, môže po konzultácii so spoločným výborom alebo po tridsiatich dňoch od podania žiadosti o takúto konzultáciu prijať vhodné opatrenia.
9. Zmluvné strany si vymieňajú informácie vzhľadom na obmedzenia vyplývajúce z požiadaviek profesionálneho a obchodného tajomstva.

PRÍLOHA IV**Predloženie žiadostí o rozhodnutie Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev****1. Všeobecné zásady týkajúce sa článku 16 dohody**

1. Postupy ustanovené Súdnym dvorom Európskych spoločenstiev, ďalej len "Súdny dvor", pre žiadosti o predbežné rozhodnutia v rámci Európskeho spoločenstva sa primerane uplatňujú. Okrem predbežných rozhodnutí uplatňujú sudy a tribunály zmluvných strán aj výklady podané Súdnym dvorom.
2. Zmluvné strany majú v rámci rozsahu tejto dohody rovnaké práva predkladať pripomienky Súdnemu dvoru ako členské štáty ES.

2. Rozsah a spôsoby postupu podľa článku 16 ods. 2 dohody

1. Ak zmluvná strana v súlade s druhou vetou článku 16 ods. 2 prijme rozhodnutie o rozsahu a postupe predloženia veci Súdnemu dvoru, musí z tohto rozhodnutia vyplývať, že:
 - a) každý súd alebo tribunál príslušnej zmluvnej strany, proti rozhodnutiu ktorého neexistuje podľa vnútroštátnych právnych predpisov opravný prostriedok, požiada Súdny dvor o vydanie predbežného rozhodnutia o otázke, ktorá sa vyskytla v konaní na tomto súde alebo tribunáli, a ktorá sa týka platnosti alebo výkladu predpisu uvedeného v článku 16 ods. 2, ak tento súd alebo tribunál považuje rozhodnutie o tejto otázke za potrebné na vydanie rozsudku, alebo
 - b) každý súd alebo tribunál príslušnej zmluvnej strany môže požiadať Súdny dvor o vydanie predbežného rozhodnutia o otázke, ktorá sa vyskytla v konaní na tomto súde alebo tribunáli, a ktorá sa týka platnosti alebo výkladu aktu uvedeného v článku 16 ods. 2, ak tento súd alebo tribunál považuje rozhodnutie o tejto otázke za potrebné na vydanie rozsudku.
2. Postup podania žiadosti uvedenej v článku 16 ods. 2 je založený na zásadách vyplývajúcich z právnych ustanovení spravujúcich činnosť Súdneho dvora, vrátane príslušných ustanovení Zmluvy o založení ES, Štatútu a Rokovacieho poriadku Súdneho dvora, ako aj jeho judikatúry. V prípade, ak Súdny dvor vydá rozhodnutie o spôsobe uplatňovania tohto ustanovenia, zmluvná strana pri žiadostiach vnútroštátnych súdov o predbežné rozhodnutie zohľadní aj praktické usmernenia uverejnené Súdnym dvorom vo forme oznámenia.

3. Preloženie žiadosti o rozhodnutie podľa článku 20 ods. 3 dohody

Spory predložené Súdnemu dvoru podľa článku 20 ods. 3 rozhoduje rovnako ako spory predložené v súlade s článkom 239 Zmluvy o založení ES.

4. Predloženie žiadostí o rozhodnutie Súdnemu dvoru a jazyky

Zmluvné strany sú oprávnené používať v konaniach na Súdnom dvore v rámci rozsahu tejto dohody akýkoľvek úradný jazyk inštitúcií Európskej únie alebo inej zmluvnej strany. Ak sa v úradných dokumentoch použije jazyk, ktorý nie je jazykom inštitúcií Európskej únie, predloží sa zároveň aj preklad do francúzštiny. Ak zmluvná strana použije v ústnom konaní jazyk, ktorý nie je úradným jazykom inštitúcií Európskej únie, táto zmluvná strana zabezpečí aj simultánne tlmočenie do francúzštiny.

PRÍLOHA V

PROTOKOL I

PRECHODNÉ USTANOVENIA MEDZI
EURÓPSKYM SPOLOČENSTVOM A
ČLENSKÝMI ŠTÁTMI ES NA JEDNEJ STRANE
A ALBÁNSKOU REPUBLIKOU NA STRANE DRUHEJ

Článok 1

Prechodné obdobia

- 1) Prvé prechodné obdobie trvá od nadobudnutia platnosti tejto dohody do splnenia všetkých podmienok ustanovených v článku 2 ods. 1 tohto protokolu zo strany Albánskej republiky, ďalej len „Albánsko“, ktoré sa potvrdí zhodnotením vykonaným Európskym spoločenstvom.
- 2) Druhé prechodné obdobie trvá od skončenia prvého prechodného obdobia do splnenia všetkých podmienok ustanovených v článku 2 ods. 2 tohto protokolu zo strany Albánska, ktoré sa potvrdí zhodnotením vykonaným Európskym spoločenstvom.

Článok 2

Podmienky týkajúce sa prechodu

- 1) Do konca prvého prechodného obdobia Albánsko
 - i) bude riadnym členom spoločných leteckých orgánov a vynaloží úsilie na implementáciu všetkých právnych predpisov v oblasti bezpečnosti letectva uvedených v prílohe I ,
 - ii) začne uplatňovať dokument 30 ECAC a vynaloží úsilie na implementáciu všetkých právnych predpisov v oblasti bezpečnostnej ochrany letectva uvedenej v prílohe I ,
 - iii) začne uplatňovať nariadenie (EHS) č. 3925/91 (o zrušení kontrol týkajúcich sa príručnej a podanej batožiny), nariadenie (EHS) č. 2409/92 (o cestovnom a sadzbách v leteckých dopravných službách), smernicu 94/56/ES (o vyšetrovaní nehôd), nariadenie (ES) č. 2027/97 (o zodpovednosti leteckého dopravcu v prípade nehôd), smernicu 2003/42/ES (o hlásení udalostí), nariadenie (ES) č. 261/2004 (o odmietnutí nástupu), smernicu 2000/79/ES (o pracovnom čase v civilnom letectve) a smernicu 2003/88/ES (o pracovnom čase) uvedené v prílohe I ,
 - iv) oddelí poskytovateľov služieb leteckej dopravy od vnútroštátneho regulačného orgánu, zriadi vnútroštátny orgán dohľadu nad službami leteckej dopravy, začne s reorganizáciou svojho vzdušného priestoru do funkčného bloku alebo blokov a zavedie pružné využívanie vzdušného priestoru,

- v) ratifikuje Dohovor o zjednotení určitých pravidiel pre medzinárodnú leteckú dopravu (Montrealský dohovor),
 - vi) dosiahne značný pokrok v implementácii pravidiel štátnej pomoci a hospodárskej súťaže v zmysle dohody uvedenej v článku 14 ods. 1 hlavnej dohody alebo v zmysle prílohy III podľa toho, ktorá úprava je uplatniteľná.
- 2) Do konca druhého prechodného obdobia Albánsko začne uplatňovať túto dohodu vrátane všetkých právnych predpisov vymedzených v prílohe I.

Článok 3

Prechodné opatrenia

- 1) Okrem článku 1 ods. 1 hlavnej dohody,
- a) počas prvého prechodného obdobia:
 - i) sa umožní leteckým dopravcom Spoločenstva a leteckým dopravcom s licenciou udelenou Albánskom vykonávať neobmedzené prepravné práva medzi akýmkoľvek miestom v Albánsku a akýmkoľvek miestom v členskom štáte ES,

ii) leteckí dopravcovia Spoločenstva nebudú vo väčšinovom vlastníctve alebo pod skutočnou kontrolou Albánska, alebo jeho štátnych príslušníkov a leteckí dopravcovia s licenciou udelenou Albánskom nebudú vo väčšinovom vlastníctve alebo pod skutočnou kontrolou členských štátov ES, alebo ich štátnych príslušníkov.

b) počas druhého prechodného obdobia:

i) sa umožní leteckým dopravcom Spoločenstva a leteckým dopravcom s licenciou udelenou Albánskom vykonávať prepravné práva uvedené v odseku 1 písm. a) bod i.,

ii) leteckým dopravcom Spoločenstva sa umožní vykonávať neobmedzené prepravné práva medzi miestami v Albánsku a inými pridruženými stranami a umožní sa im kdekoľvek prestúpiť z jedného lietadla do iného lietadla, ak je príslušný let súčasťou služby, ktorá obsluhuje niektoré miesto v členskom štáte ES,

iii) sa umožní leteckým dopravcom s licenciou udelenou Albánskom vykonávať neobmedzené prepravné práva medzi miestami v rôznych členských štátoch ES a umožní sa im kdekoľvek prestúpiť z jedného lietadla do iného lietadla, ak je príslušný let súčasťou služby, ktorá obsluhuje niektoré miesto v Albánsku.

2) Na účely tohto článku je „letecký dopravca Spoločenstva“ každý letecký dopravca s licenciou udelenou členským štátom ES, Nórskom alebo Islandom.

- 3) Bez toho, aby bola dotknutá povinnosť Albánska a Spoločenstva udeľovať prevádzkové licencie v súlade s aktmi vymedzenými v prílohe I, články 7 a 8 hlavnej dohody sa do konca druhého prechodného obdobia neuplatňujú, čo sa od skončenia prvého prechodného obdobia vzťahuje aj na dopravcov väčšinovo vlastnených alebo skutočne kontrolovaných členskými štátmi ES, alebo ich štátnymi príslušníkmi a na dopravcov väčšinovo vlastnených alebo skutočne kontrolovaných Albánskom, alebo jeho štátnymi príslušníkmi.

Článok 4

Bezpečnosť leteckej prevádzky

- 1) Na začiatku prvého prechodného obdobia sa Albánsko do činnosti Európskej agentúry pre bezpečnosť letectva zapojí ako pozorovateľ.
- 2) Na konci druhého prechodného obdobia spoločný výbor zriadený v zmysle článku 18 hlavnej dohody stanoví presné postavenie a podmienky účasti Albánska v Európskej agentúre pre bezpečnosť letectva.
- 3) Ak sa až do konca druhého prechodného obdobia zistia nedostatky v bezpečnosti, môže Európske spoločenstvo požadovať, aby povolenie pre leteckého dopravcu s licenciou udelenou Albánskom na prevádzku letových trás do alebo z Európskeho spoločenstva, alebo v rámci Európskeho spoločenstva podliehalo osobitnému posúdeniu bezpečnosti. Toto posúdenie zabezpečí Európske spoločenstvo bezodkladne, aby sa predišlo zbytočnému odkladu vo výkone prepravných práv.

Článok 5

Bezpečnostná ochrana v civilnom letectve

- 1) Na začiatku druhého prechodného obdobia sa príslušným orgánom Albánska sprístupní utajená časť bezpečnostných právnych predpisov uvedených v prílohe I.
- 2) Ak sa až do konca druhého prechodného obdobia zistia nedostatky v bezpečnostnej ochrane letectva, môže Európske spoločenstvo požadovať, aby povolenie pre leteckého dopravcu s licenciou udelenou Albánskom na prevádzku letových trás do alebo z Európskeho spoločenstva, alebo v rámci Európskeho spoločenstva podliehalo osobitnému posúdeniu bezpečnosti. Toto posúdenie zabezpečí Európske spoločenstvo bezodkladne, aby sa predišlo zbytočnému odkladu vo výkone prepravných práv.

PROTOKOL II

PRECHODNÉ USTANOVENIA MEDZI EURÓPSKYM SPOLOČENSTVOM A ČLENSKÝMI ŠTÁTMI ES NA JEDNEJ STRANE A BOSNOU A HERCEGOVINOU NA STRANE DRUHEJ

Článok 1

Prechodné obdobia

- 1) Prvé prechodné obdobie trvá od nadobudnutia platnosti tejto dohody do splnenia všetkých podmienok ustanovených v článku 2 ods. 1 tohto protokolu zo strany Bosny a Hercegoviny, ktoré sa potvrdí zhodnotením vykonaným Európskym spoločenstvom.
- 2) Druhé prechodné obdobie trvá od skončenia prvého prechodného obdobia do splnenia všetkých podmienok ustanovených v článku 2 ods. 2 tohto protokolu zo strany Bosny a Hercegoviny, ktoré sa potvrdí zhodnotením vykonaným Európskym spoločenstvom.

Článok 2

Podmienky týkajúce sa prechodu

- 1) Do konca prvého prechodného obdobia Bosna a Hercegovina
 - i. bude riadnym členom spoločných leteckých orgánov a vynaloží úsilie na implementáciu všetkých právnych predpisov v oblasti bezpečnosti letectva uvedených v prílohe I,

- ii. začne uplatňovať dokument 30 ECAC a vynaloží úsilie na implementáciu všetkých právnych predpisov v oblasti bezpečnostnej ochrany letectva uvedenej v prílohe I,
- iii. začne uplatňovať nariadenie (EHS) č. 3925/91 (o zrušení kontrol týkajúcich sa príručnej a podanej batožiny), nariadenie (EHS) č. 2409/92 (o cestovnom a sadzbách v leteckých dopravných službách), smernicu 94/56/ES (o vyšetrovaní nehôd), nariadenie (ES) č. 2027/97 (o zodpovednosti leteckého dopravcu v prípade nehôd), smernicu 2003/42/ES (o hlásení udalostí), nariadenie (ES) č. 261/2004 (o odmietnutí nástupu), smernicu 2000/79/ES (o pracovnom čase v civilnom letectve) a smernicu č. 2003/88 (o pracovnom čase) uvedené v prílohe I,
- iv. ratifikuje Dohovor o zjednotení určitých pravidiel pre medzinárodnú leteckú dopravu (Montrealský dohovor),
- v. dosiahne značný pokrok vo vykonaní pravidiel štátnej pomoci a hospodárskej súťaže v zmysle dohody uvedenej v článku 14 ods. 1 hlavnej dohody alebo v zmysle prílohy III k tejto dohode podľa toho, ktorá úprava je uplatniteľná.

2) Do konca druhého prechodného obdobia Bosna a Hercegovina

- i. oddelí poskytovateľov služieb leteckej dopravy od vnútroštátneho regulačného orgánu, zriadi vnútroštátny orgán dohľadu nad službami leteckej dopravy, začne s reorganizáciou svojho vzdušného priestoru do funkčného bloku alebo blokov a zavedie pružné využívanie vzdušného priestoru,
- ii. začne uplatňovať túto dohodu vrátane všetkých právnych predpisov vymedzených v prílohe I.

Článok 3

Prechodné opatrenia

1) Okrem článku 1 ods. 1 hlavnej dohody,

a) počas prvého prechodného obdobia:

- ii. sa umožní leteckým dopravcom Spoločenstva a leteckým dopravcom s licenciou udelenou Bosnou a Hercegovinou vykonávať neobmedzené prepravné práva medzi akýmkoľvek miestom v Bosne a Hercegovine a akýmkoľvek miestom v členskom štáte ES,

- ii. leteckí dopravcovia Spoločenstva nebudú vo väčšinovom vlastníctve alebo pod skutočnou kontrolou Bosny a Hercegoviny alebo jej štátnych príslušníkov a leteckí dopravcovia s licenciou udelenou Bosnou a Hercegovinou nebudú vo väčšinovom vlastníctve, alebo pod skutočnou kontrolou členských štátov ES, alebo ich štátnych príslušníkov.
- b) počas druhého prechodného obdobia:
- i. sa umožní leteckým dopravcom Spoločenstva a leteckým dopravcom s licenciou udelenou Bosnou a Hercegovinou vykonávať prepravné práva uvedené v odseku 1 písm. a) bod i.,
 - ii. sa umožní leteckým dopravcom Spoločenstva vykonávať neobmedzené prepravné práva medzi miestami v Bosne a Hercegovine a inými pridruženými stranami a umožní sa im kdekoľvek prestúpiť z jedného lietadla do iného lietadla, ak je príslušný let súčasťou služby, ktorá obsluhuje niektoré miesto v členskom štáte ES,
 - iii. sa umožní leteckým dopravcom s licenciou udelenou Bosnou a Hercegovinou vykonávať neobmedzené prepravné práva medzi miestami v rôznych členských štátoch ES a umožní sa im kdekoľvek prestúpiť z jedného lietadla do iného lietadla, ak je príslušný let súčasťou služby, ktorá obsluhuje niektoré miesto v Bosne a Hercegovine.

- 2) Na účely tohto článku je „letecký dopravca Spoločenstva“ každý letecký dopravca s licenciou udelenou členským štátom ES, Nórskom alebo Islandom.
- 3) Bez toho, aby bola dotknutá povinnosť Bosny a Hercegoviny a Spoločenstva udeľovať prevádzkové licencie v súlade s aktmi vymedzenými v prílohe I, články 7 a 8 hlavnej dohody sa do konca druhého prechodného obdobia neuplatňujú, čo sa od skončenia prvého prechodného obdobia vzťahuje aj na dopravcov väčšinou vlastnených alebo skutočne kontrolovaných členskými štátmi ES, alebo ich štátnymi príslušníkmi a na dopravcov väčšinou vlastnených alebo skutočne kontrolovaných Bosnou a Hercegovinou, alebo jej štátnymi príslušníkmi.

Článok 4

Bezpečnosť leteckej prevádzky

- 1) Na začiatku prvého prechodného obdobia sa Bosna a Hercegovina do činnosti Európskej agentúry pre bezpečnosť letectva zapojí ako pozorovateľ.
- 2) Na konci druhého prechodného obdobia spoločný výbor zriadený v zmysle článku 18 hlavnej dohody stanoví presné postavenie a podmienky účasti Bosny a Hercegoviny v Európskej agentúre pre bezpečnosť letectva.

- 3) Ak sa až do konca druhého prechodného obdobia zistia nedostatky v bezpečnosti, môže Európske spoločenstvo požadovať, aby povolenie pre leteckého dopravcu s licenciou udelenou Bosnou a Hercegovinou na prevádzku letových trás do alebo z Európskeho spoločenstva alebo v rámci Európskeho spoločenstva podliehalo osobitnému posúdeniu bezpečnosti. Toto posúdenie zabezpečí Európske spoločenstvo bezodkladne, aby sa predišlo zbytočnému odkladu vo výkone prepravných práv.

Článok 5

Bezpečnostná ochrana v civilnom letectve

- 1) Na začiatku druhého prechodného obdobia sa príslušným orgánom Bosny a Hercegoviny sprístupní utajená časť bezpečnostných právnych predpisov uvedených v prílohe I.
- 2) Ak sa až do konca druhého prechodného obdobia zistia nedostatky v bezpečnostnej ochrane, môže Európske spoločenstvo požadovať, aby povolenie pre leteckého dopravcu s licenciou udelenou Bosnou a Hercegovinou na prevádzku letových trás do Európskeho spoločenstva alebo z Európskeho spoločenstva, alebo v rámci Európskeho spoločenstva podliehalo osobitnému posúdeniu bezpečnosti. Toto posúdenie zabezpečí Európske spoločenstvo bezodkladne, aby sa predišlo zbytočnému odkladu vo výkone prepravných práv.

PROTOKOL III

PRECHODNÉ USTANOVENIA MEDZI EURÓPSKYM SPOLOČENSTVOM A ČLENSKÝMI ŠTÁTMI ES NA JEDNEJ STRANE A BULHARSKOU REPUBLIKOU NA STRANE DRUHEJ

Článok 1

Prechodné obdobie

- 1) Prechodné obdobie trvá od nadobudnutia platnosti tejto dohody do splnenia všetkých podmienok ustanovených v článku 2 tohto protokolu zo strany Bulharskej republiky, ďalej len „Bulharsko“, ktoré sa potvrdí zhodnotením vykonaným Európskym spoločenstvom, najneskôr však do pristúpenia Bulharska k Európskej únii.
- 2) Odkazy na „druhé prechodné obdobie“ uvedené v tejto dohode alebo v jej prílohách v prípade Bulharska znamenajú prechodné obdobie uvedené v odseku 1 tohto článku.

Článok 2

Podmienky týkajúce sa prechodu

Do konca prechodného obdobia Bulharsko začne uplatňovať túto dohodu vrátane všetkých právnych predpisov vymedzených v prílohe I k tejto dohode podľa článku 3 hlavnej dohody.

Článok 3

Prechodné opatrenia

1) Okrem článku 1 ods. 1 hlavnej dohody,

počas prechodného obdobia:

- i. sa umožní leteckým dopravcom Spoločenstva a leteckým dopravcom s licenciou udelenou Bulharskom vykonávať neobmedzené prepravné práva medzi akýmkoľvek miestom v Bulharsku a akýmkoľvek miestom v členskom štáte ES,
- ii. sa umožní leteckým dopravcom Spoločenstva vykonávať neobmedzené prepravné práva medzi miestami v Bulharsku a inými pridruženými stranami a umožní sa im kdekoľvek prestúpiť z jedného lietadla do iného lietadla, ak je príslušný let súčasťou služby, ktorá obsluhuje niektoré miesto v členskom štáte ES,
- iii. sa umožní leteckým dopravcom s licenciou udelenou Bulharskom vykonávať neobmedzené prepravné práva medzi miestami v rôznych členských štátoch ES a umožní sa im kdekoľvek prestúpiť z jedného lietadla do iného lietadla, ak je príslušný let súčasťou služby, ktorá obsluhuje niektoré miesto v Bulharsku.

- 2) Na účely tohto článku je „letecký dopravca Spoločenstva“ každý letecký dopravca s licenciou udelenou členským štátom ES, Nórskom alebo Islandom.
- 3) Bez toho, aby bola dotknutá povinnosť Bulharska a Spoločenstva udeľovať prevádzkové licencie v súlade s aktmi vymedzenými v prílohe I, články 7 a 8 hlavnej dohody sa do konca prechodného obdobia neuplatňujú, čo sa od začiatku prechodného obdobia vzťahuje aj na dopravcov väčšinovo vlastnených alebo skutočne kontrolovaných členskými štátmi ES, alebo ich štátnymi príslušníkmi a na dopravcov väčšinovo vlastnených alebo skutočne kontrolovaných Bulharskom, alebo jeho štátnymi príslušníkmi.

Článok 4

Bezpečnosť leteckej prevádzky

- 1) Na konci prechodného obdobia spoločný výbor zriadený v zmysle článku 18 hlavnej dohody stanoví presné postavenie a podmienky účasti Bulharska v Európskej agentúre pre bezpečnosť letectva.

- 2) Ak sa až do konca druhého prechodného obdobia zistia nedostatky v bezpečnosti, môže Európske spoločenstvo požadovať, aby povolenie pre leteckého dopravcu s licenciou udelenou Bulharskom na prevádzku letových trás do alebo z Európskeho spoločenstva, alebo v rámci Európskeho spoločenstva podliehalo osobitnému posúdeniu bezpečnosti. Toto posúdenie zabezpečí Európske spoločenstvo bezodkladne, aby sa predišlo zbytočnému odkladu vo výkone prepravných práv.

Článok 5

Bezpečnostná ochrana v civilnom letectve

Ak sa až do konca druhého prechodného obdobia zistia nedostatky v bezpečnostnej ochrane, môže Európske spoločenstvo požadovať, aby povolenie pre leteckého dopravcu s licenciou udelenou Bulharskom na prevádzku letových trás do alebo z Európskeho spoločenstva, alebo v rámci Európskeho spoločenstva podliehalo osobitnému posúdeniu bezpečnosti. Toto posúdenie zabezpečí Európske spoločenstvo bezodkladne, aby sa predišlo zbytočnému odkladu vo výkone prepravných práv.

PROTOKOL IV

PRECHODNÉ USTANOVENIA MEDZI
EURÓPSKYM SPOLOČENSTVOM
A ČLENSKÝMI ŠTÁTMI ES NA JEDNEJ STRANE
A CHORVÁTSKOU REPUBLIKOU NA STRANE DRUHEJ

Článok 1

Prechodné obdobia

- 1) Prvé prechodné obdobie trvá od nadobudnutia platnosti tejto dohody do splnenia všetkých podmienok ustanovených v článku 2 ods. 1 tohto protokolu zo strany Chorvátskej republiky, ďalej len „Chorvátsko“, ktoré sa potvrdí zhodnotením vykonaným Európskym spoločenstvom.
- 2) Druhé prechodné obdobie trvá od skončenia prvého prechodného obdobia do splnenia všetkých podmienok ustanovených v článku 2 ods. 2 tohto protokolu zo strany Chorvátska, ktoré sa potvrdí zhodnotením vykonaným Európskym spoločenstvom.

Článok 2

Podmienky týkajúce sa prechodu

- 1) Do konca prvého prechodného obdobia Chorvátsko
 - i. bude riadnym členom spoločných leteckých orgánov a vynaloží úsilie na implementáciu všetkých právnych predpisov v oblasti bezpečnosti letectva uvedených v prílohe I,
 - ii. začne uplatňovať dokument 30 ECAC a vynaloží úsilie na implementáciu všetkých právnych predpisov v oblasti bezpečnostnej ochrany letectva uvedenej v prílohe I,
 - iii. začne uplatňovať nariadenie (EHS) č. 3925/91 (o zrušení kontrol týkajúcich sa príručnej a podanej batožiny), nariadenie (EHS) č. 2409/92 (o cestovnom a sadzbách v leteckých dopravných službách), smernicu 94/56/ES (o vyšetrovaní nehôd), smernica 96/67/ES (o pozemnej obsluhu), nariadenie (ES) č. 2027/97 (o zodpovednosti leteckého dopravcu v prípade nehôd), smernicu 2003/42/ES (o hlásení udalostí), nariadenie (ES) č. 261/2004 (o odmietnutí nástupu), smernicu 2000/79/ES (o pracovnom čase v civilnom letectve) a smernicu 2003/88/ES (o pracovnom čase) uvedené v prílohe I,
 - iv. oddelí poskytovateľov služieb leteckej dopravy od vnútroštátneho regulačného orgánu, zriadi vnútroštátny orgán dohľadu nad službami leteckej dopravy, začne s reorganizáciou svojho vzdušného priestoru do funkčného bloku alebo blokov a zavedie pružné využívanie vzdušného priestoru,

- v. ratifikuje Dohovor o zjednotení určitých pravidiel pre medzinárodnú leteckú dopravu (Montrealský dohovor),
 - vi. dosiahne značný pokrok v implementácii pravidiel štátnej pomoci a hospodárskej súťaže v zmysle dohody uvedenej v článku 14 ods. 1 hlavnej dohody alebo v zmysle prílohy III k tejto dohode podľa toho, ktorá úprava je uplatniteľná.
- 2) Do konca druhého prechodného obdobia Chorvátsko začne uplatňovať túto dohodu vrátane všetkých právnych predpisov vymedzených v prílohe I.

Článok 3

Prechodné opatrenia

- 1) Okrem článku 1 ods. 1 hlavnej dohody,
- a) počas prvého a druhého prechodného obdobia sa leteckým dopravcom Spoločenstva a leteckým dopravcom s licenciou udelenou Chorvátskom umožní vykonávať neobmedzené prepravné práva medzi akýmkoľvek miestom v Chorvátsku a akýmkoľvek miestom v členskom štáte ES,

b) počas druhého prechodného obdobia:

- i. sa umožní leteckým dopravcom Spoločenstva a leteckým dopravcom s licenciou udelenou Chorvátskom vykonávať prepravné práva uvedené v odseku 1 písm. a),
- ii. sa umožní leteckým dopravcom Spoločenstva vykonávať neobmedzené prepravné práva medzi miestami v Chorvátsku a inými pridruženými stranami a umožní sa im kdekoľvek prestúpiť z jedného lietadla do iného lietadla, ak je príslušný let súčasťou služby, ktorá obsluhuje niektoré miesto v členskom štáte ES,
- iii. sa umožní leteckým dopravcom s licenciou udelenou Chorvátskom vykonávať neobmedzené prepravné práva medzi miestami v rôznych členských štátoch ES a umožní sa im kdekoľvek prestúpiť z jedného lietadla do iného lietadla, ak je príslušný let súčasťou služby, ktorá obsluhuje niektoré miesto v Chorvátsku.

c) Do konca druhého prechodného obdobia leteckí dopravcovia Spoločenstva nebudú vo väčšinovom vlastníctve alebo pod skutočnou kontrolou Chorvátska, alebo jeho štátnych príslušníkov a leteckí dopravcovia s licenciou udelenou Chorvátskom nebudú vo väčšinovom vlastníctve alebo pod skutočnou kontrolou členských štátov ES, alebo ich štátnych príslušníkov.

2) Na účely tohto článku je „letecký dopravca Spoločenstva“ každý letecký dopravca s licenciou udelenou členským štátom ES, Nórskom alebo Islandom.

- 3) Bez toho, aby bola dotknutá povinnosť Chorvátska a Spoločenstva udeľovať prevádzkové licencie v súlade s aktmi vymedzenými v prílohe I, sa články 7 a 8 hlavnej dohody do konca druhého prechodného obdobia neuplatňujú, čo sa od skončenia prvého prechodného obdobia vzťahuje aj na dopravcov väčšinovo vlastnených alebo skutočne kontrolovaných členskými štátmi ES, alebo ich štátnymi príslušníkmi a na dopravcov väčšinovo vlastnených alebo skutočne kontrolovaných Chorvátskom alebo jeho štátnymi príslušníkmi.

Článok 4

Bezpečnosť leteckej prevádzky

- 1) Na začiatku prvého prechodného obdobia sa Chorvátsko do činnosti Európskej agentúry pre bezpečnosť letectva zapojí ako pozorovateľ.
- 2) Na konci druhého prechodného obdobia spoločný výbor zriadený v zmysle článku 18 hlavnej dohody stanoví presné postavenie a podmienky účasti Chorvátska v Európskej agentúre pre bezpečnosť letectva.
- 3) Ak sa až do konca druhého prechodného obdobia zistia nedostatky v bezpečnosti, môže Európske spoločenstvo požadovať, aby povolenie pre leteckého dopravcu s licenciou udelenou Chorvátskom na prevádzku letových trás do alebo z Európskeho spoločenstva alebo v rámci Európskeho spoločenstva podliehalo osobitnému posúdeniu bezpečnosti. Toto posúdenie zabezpečí Európske spoločenstvo bezodkladne, aby sa predišlo zbytočnému odkladu vo výkone prepravných práv.

Článok 5

Bezpečnostná ochrana v civilnom letectve

- 1) Na začiatku druhého prechodného obdobia sa príslušným orgánom Chorvátska sprístupní utajená časť bezpečnostných právnych predpisov uvedených v prílohe I.
- 2) Ak sa až do konca druhého prechodného obdobia zistia nedostatky v bezpečnostnej ochrane, môže Európske spoločenstvo požadovať, aby povolenie pre leteckého dopravcu s licenciou udelenou Chorvátskom na prevádzku letových trás do alebo z Európskeho spoločenstva, alebo v rámci Európskeho spoločenstva podliehalo osobitnému posúdeniu bezpečnosti. Toto posúdenie zabezpečí Európske spoločenstvo bezodkladne, aby sa predišlo zbytočnému odkladu vo výkone prepravných práv.

PROTOKOL V

PRECHODNÉ USTANOVENIA MEDZI
EURÓPSKYM SPOLOČENSTVOM

A ČLENSKÝMI ŠTÁTMI ES NA JEDNEJ STRANE

A BÝVALOU JUHOSLOVANSKOU REPUBLIKOU MACEDÓNSKO NA STRANE DRUHEJ

Článok 1

Prechodné obdobia

- 1) Prvé prechodné obdobie trvá od nadobudnutia platnosti tejto dohody do splnenia všetkých podmienok ustanovených v článku 2 ods. 1 tohto protokolu zo strany Bývalej juhoslovanskej republiky Macedónsko, ktoré sa potvrdí zhodnotením vykonaným Európskym spoločenstvom.
- 2) Druhé prechodné obdobie trvá od skončenia prvého prechodného obdobia do splnenia všetkých podmienok ustanovených v článku 2 ods. 2 tohto protokolu zo strany Bývalej juhoslovanskej republiky Macedónsko, ktoré sa potvrdí zhodnotením vykonaným Európskym spoločenstvom.

Článok 2

Podmienky týkajúce sa prechodu

- 1) Do konca prvého prechodného obdobia Bývalá juhoslovanská republika Macedónsko
 - i. bude riadnym členom spoločných leteckých orgánov a vynaloží úsilie na implementáciu všetkých právnych predpisov v oblasti bezpečnosti letectva uvedených v prílohe I,

- ii. začne uplatňovať dokument 30 ECAC a vynaloží úsilie na implementáciu všetkých právnych predpisov v oblasti bezpečnostnej ochrany letectva uvedenej v prílohe I,
- iii. začne uplatňovať nariadenie (EHS) č. 3925/91 (o zrušení kontrol týkajúcich sa príručnej a podanej batožiny), nariadenie (EHS) č. 2409/92 (o cestovnom a sadzbách v leteckých dopravných službách), smernicu 94/56/ES (o vyšetrovaní nehôd), smernica 96/67/ES (o pozemnej obsluhu), , smernicu 2003/42/ES (o hlásení udalostí), smernicu 2000/79/ES (o pracovnom čase v civilnom letectve) a smernicu 2003/88/ES (o pracovnom čase) uvedené v prílohe I,
- iv. oddelí poskytovateľov služieb leteckej dopravy od vnútroštátneho regulačného orgánu, zriadi vnútroštátny orgán dohľadu nad službami leteckej dopravy, začne s reorganizáciou svojho vzdušného priestoru do funkčného bloku alebo blokov a zavedie pružné využívanie vzdušného priestoru,
- v. ratifikuje Dohovor o zjednotení určitých pravidiel pre medzinárodnú leteckú dopravu (Montrealský dohovor),
- vi. dosiahne značný pokrok v implementácii pravidiel štátnej pomoci a hospodárskej súťaže v zmysle dohody uvedenej v článku 14 ods. 1 hlavnej dohody alebo v zmysle prílohy III k tejto dohode podľa toho, ktorá úprava je uplatniteľná.

- 2) Do konca druhého prechodného obdobia Bývalá juhoslovanská republika Macedónsko začne uplatňovať túto dohodu vrátane všetkých právnych predpisov vymedzených v prílohe I.

Článok 3

Prechodné opatrenia

- 1) Okrem článku 1 ods. 1 hlavnej dohody,
- a) počas prvého prechodného obdobia:
- i. sa umožní leteckým dopravcom Spoločenstva a leteckým dopravcom s licenciou udelenou Bývalou juhoslovanskou republikou Macedónsko vykonávať neobmedzené prepravné práva medzi akýmkoľvek miestom v Bývalej juhoslovanskej republike Macedónsko a akýmkoľvek miestom v členskom štáte ES,
 - ii. leteckí dopravcovia Spoločenstva nebudú vo väčšinovom vlastníctve alebo pod skutočnou kontrolou Bývalej juhoslovanskej republiky Macedónsko, alebo jej štátnych príslušníkov a leteckí dopravcovia s licenciou udelenou Bývalou juhoslovanskou republikou Macedónsko nebudú vo väčšinovom vlastníctve alebo pod skutočnou kontrolou členských štátov ES, alebo ich štátnych príslušníkov.

b) počas druhého prechodného obdobia:

- i. sa umožní leteckým dopravcom Spoločenstva a leteckým dopravcom s licenciou udelenou Bývalou juhoslovanskou republikou Macedónsko vykonávať prepravné práva uvedené v odseku 1 písm. a) bod i.,
- ii. sa umožní leteckým dopravcom Spoločenstva vykonávať neobmedzené prepravné práva medzi miestami v Bývalej juhoslovanskej republike Macedónsko a inými pridruženými stranami a umožní sa im kdekoľvek prestúpiť z jedného lietadla do iného lietadla, ak je príslušný let súčasťou služby, ktorá obsluhuje niektoré miesto v členskom štáte ES,
- iii. sa umožní leteckým dopravcom s licenciou udelenou Bývalou juhoslovanskou republikou Macedónsko vykonávať neobmedzené prepravné práva medzi miestami v rôznych členských štátoch ES a umožní sa im kdekoľvek prestúpiť z jedného lietadla do iného lietadla, ak je príslušný let súčasťou služby, ktorá obsluhuje niektoré miesto v Bývalej juhoslovanskej republike Macedónsko.

- 2) Na účely tohto článku je „letecký dopravca Spoločenstva“ každý letecký dopravca s licenciou udelenou členským štátom ES, Nórskom alebo Islandom.

- 3) Bez toho, aby bola dotknutá povinnosť Bývalej juhoslovanskej republiky Macedónsko a Spoločenstva udeľovať prevádzkové licencie v súlade s aktmi vymedzenými v prílohe I, články 7 a 8 hlavnej dohody sa do konca druhého prechodného obdobia neuplatňujú, čo sa od skončenia prvého prechodného obdobia vzťahuje aj na dopravcov väčšinovo vlastnených alebo skutočne kontrolovaných členskými štátmi ES, alebo ich štátnymi príslušníkmi a na dopravcov väčšinovo vlastnených alebo skutočne kontrolovaných Bývalou juhoslovanskou republikou Macedónsko, alebo jej štátnymi príslušníkmi.

Článok 4

Uplatňovanie určitých právnych predpisov Bývalou juhoslovanskou republikou Macedónsko

Napriek článku 2 tohto protokolu pri nadobudnutí platnosti tejto dohody Bývalá juhoslovanská republika Macedónsko

- i. skutočne začne uplatňovať Dohovor o zjednotení určitých pravidiel pre medzinárodnú leteckú dopravu (Montrealský dohovor),
- ii. zabezpečí, aby leteckí dopravcovia s licenciou udelenou Bývalou juhoslovanskou republikou Macedónsko skutočne dodržiavali nariadenie (ES) č. 261/2004,
- iii. ukončí alebo zosúladi s právnymi predpismi Spoločenstva zmluvu medzi vládou Bývalej juhoslovanskej republiky Macedónsko a Macedónskou leteckou dopravou (MAT).

Článok 5

Bezpečnosť leteckej prevádzky

- 1) Na začiatku prvého prechodného obdobia sa Bývalá juhoslovanská republika Macedónsko do činnosti Európskej agentúry pre bezpečnosť letectva zapojí ako pozorovateľ.
- 2) Na konci druhého prechodného obdobia spoločný výbor zriadený v zmysle článku 18 hlavnej dohody stanoví presné postavenie a podmienky účasti Bývalej juhoslovanskej republiky Macedónsko v Európskej agentúre pre bezpečnosť letectva.
- 3) Ak sa až do konca druhého prechodného obdobia zistia nedostatky v bezpečnosti, môže Európske spoločenstvo požadovať, aby povolenie pre leteckého dopravcu s licenciou udelenou Bývalou juhoslovanskou republikou Macedónsko na prevádzku letových trás do alebo z Európskeho spoločenstva, alebo v rámci Európskeho spoločenstva podliehalo osobitnému posúdeniu bezpečnosti. Toto posúdenie zabezpečí Európske spoločenstvo bezodkladne, aby sa predišlo zbytočnému odkladu vo výkone prepravných práv.

Článok 6

Bezpečnostná ochrana v civilnom letectve

- 1) Na začiatku druhého prechodného obdobia sa príslušným orgánom Bývalej juhoslovanskej republiky Macedónsko sprístupní utajená časť bezpečnostných právnych predpisov uvedených v prílohe I.
- 2) Ak sa až do konca druhého prechodného obdobia zistia nedostatky v bezpečnostnej ochrane, môže Európske spoločenstvo požadovať, aby povolenie pre leteckého dopravcu s licenciou udelenou Bývalou juhoslovanskou republikou Macedónsko na prevádzku letových trás do alebo z Európskeho spoločenstva, alebo v rámci Európskeho spoločenstva podliehalo osobitnému posúdeniu bezpečnosti. Toto posúdenie zabezpečí Európske spoločenstvo bezodkladne, aby sa predišlo zbytočnému odkladu vo výkone prepravných práv.

PROTOKOL VI

PRECHODNÉ USTANOVENIA MEDZI
EURÓPSKYM SPOLOČENSTVOM
A ČLENSKÝMI ŠTÁTMI ES NA JEDNEJ STRANE
A SRBSKOM A ČIERNOU HOROU NA STRANE DRUHEJ

Článok 1

Prechodné obdobia

- 1) Prvé prechodné obdobie trvá od nadobudnutia platnosti tejto dohody do splnenia všetkých podmienok ustanovených v článku 2 ods. 1 tohto protokolu zo strany Srbska a Čiernej Hory, ktoré sa potvrdí zhodnotením vykonaným Európskym spoločenstvom.
- 2) Druhé prechodné obdobie trvá od skončenia prvého prechodného obdobia do splnenia všetkých podmienok ustanovených v článku 2 ods. 2 tohto protokolu zo strany Srbska a Čiernej Hory, ktoré sa potvrdí zhodnotením vykonaným Európskym spoločenstvom.

Článok 2

Podmienky týkajúce sa prechodu

- 1) Do konca prvého prechodného obdobia Srbsko a Čierna Hora
 - i. bude riadnym členom spoločných leteckých orgánov a vynaloží úsilie na implementáciu všetkých právnych predpisov v oblasti bezpečnosti letectva uvedených v prílohe I ,
 - ii. začne uplatňovať dokument 30 ECAC a vynaloží úsilie na implementáciu všetkých právnych predpisov v oblasti bezpečnostnej ochrany letectva uvedenej v prílohe I ,
 - iii. začne uplatňovať nariadenie (EHS) č. 3925/91 (o zrušení kontrol týkajúcich sa príručnej a podanej batožiny), nariadenie (EHS) č. 2409/92 (o cestovnom a sadzbách v leteckých dopravných službách), smernicu 94/56/ES (o vyšetrovaní nehôd), smernicu 96/67/ES (o pozemnej obsluhu), nariadenie (ES) č. 2027/97 (o zodpovednosti leteckého dopravcu v prípade nehôd), smernicu 2003/42/ES (o hlásení udalostí), nariadenie (ES) č. 261/2004 (o odmietnutí nástupu), smernicu 2000/79/ES (o pracovnom čase v civilnom letectve) a smernicu 2003/88/ES (o pracovnom čase) uvedené v prílohe I,
 - iv. oddelí poskytovateľov služieb leteckej dopravy od vnútroštátneho regulačného orgánu Srbska a Čiernej Hory, zriadi vnútroštátny orgán dohľadu nad službami leteckej dopravy pre Srbsko a Čiernu Horu, začne s reorganizáciou vzdušného priestoru Srbska a Čiernej Hory do funkčného bloku alebo blokov a zavedie pružné využívanie vzdušného priestoru,

- v. ratifikuje Dohovor o zjednotení určitých pravidiel pre medzinárodnú leteckú dopravu (Montrealský dohovor),
 - vi. dosiahne značný pokrok v implementácii pravidiel štátnej pomoci a hospodárskej súťaže v zmysle dohody uvedenej v článku 14 ods. 1 hlavnej dohody alebo v zmysle prílohy III k tejto dohode podľa toho, ktorá úprava je uplatniteľná.
- 2) Do konca druhého prechodného obdobia Srbsko a Čierna Hora začne uplatňovať túto dohodu vrátane všetkých právnych predpisov vymedzených v prílohe I.

Článok 3

Prechodné opatrenia

- 1) Okrem článku 1 ods. 1 hlavnej dohody,
- a) počas prvého prechodného obdobia:
- i. sa umožní leteckým dopravcom Spoločenstva a leteckým dopravcom s licenciou udelenou Srbskom a Čiernou Horou vykonávať neobmedzené prepravné práva medzi akýmkoľvek miestom v Srbsku a Čiernej Hore a akýmkoľvek miestom v členskom štáte ES,

- ii. leteckí dopravcovia Spoločenstva nebudú vo väčšinovom vlastníctve alebo pod skutočnou kontrolou Srbska a Čiernej Hory, alebo jeho štátnych príslušníkov a leteckí dopravcovia s licenciou udelenou Srbskom a Čiernou Horou nebudú vo väčšinovom vlastníctve alebo pod skutočnou kontrolou členských štátov ES, alebo ich štátnych príslušníkov.

b) počas druhého prechodného obdobia:

- i. sa umožní leteckým dopravcom Spoločenstva a leteckým dopravcom s licenciou udelenou Srbskom a Čiernou Horou vykonávať prepravné práva uvedené v odseku 1 písm. a) bod i.,
- ii. sa umožní leteckým dopravcom Spoločenstva vykonávať neobmedzené prepravné práva medzi miestami v Srbsku a Čiernej Hore a inými pridruženými stranami a umožní sa im kdekoľvek prestúpiť z jedného lietadla do iného lietadla, ak je príslušný let súčasťou služby, ktorá obsluhuje niektoré miesto v členskom štáte ES,
- iii. sa umožní leteckým dopravcom s licenciou udelenou Srbskom a Čiernou Horou vykonávať neobmedzené prepravné práva medzi miestami v rôznych členských štátoch ES a umožní sa im kdekoľvek prestúpiť z jedného lietadla do iného lietadla, ak je príslušný let súčasťou služby, ktorá obsluhuje niektoré miesto v Srbsku a Čiernej Hore.

- 2) Na účely tohto článku je „letecký dopravca Spoločenstva“ každý letecký dopravca s licenciou udelenou členským štátom ES, Nórskom alebo Islandom.

- 3) Bez toho, aby bola dotknutá povinnosť Srbska a Čiernej Hory a Spoločenstva udeľovať prevádzkové licencie v súlade s aktmi vymedzenými v prílohe I, články 7 a 8 hlavnej dohody sa do konca druhého prechodného obdobia neuplatňujú, čo sa od skončenia prvého prechodného obdobia vzťahuje aj na dopravcov väčšinovo vlastnených alebo skutočne kontrolovaných členskými štátmi ES, alebo ich štátnymi príslušníkmi a na dopravcov väčšinovo vlastnených alebo skutočne kontrolovaných Srbskom a Čiernou Horou, alebo jeho štátnymi príslušníkmi.

Článok 4

Bezpečnosť leteckej prevádzky

- 1) Na začiatku prvého prechodného obdobia sa Srbsko a Čierna Hora do činnosti Európskej agentúry pre bezpečnosť letectva zapojí ako pozorovateľ.
- 2) Na konci druhého prechodného obdobia spoločný výbor zriadený v zmysle článku 18 hlavnej dohody stanoví presné postavenie a podmienky účasti Srbska a Čiernej Hory v Európskej agentúre pre bezpečnosť letectva.
- 3) Ak sa až do konca druhého prechodného obdobia zistia nedostatky v bezpečnosti, môže Európske spoločenstvo požadovať, aby povolenie pre leteckého dopravcu s licenciou udelenou Srbskom a Čiernou Horou na prevádzku letových trás do alebo z Európskeho spoločenstva, alebo v rámci Európskeho spoločenstva podliehalo osobitnému posúdeniu bezpečnosti. Toto posúdenie zabezpečí Európske spoločenstvo bezodkladne, aby sa predišlo zbytočnému odkladu vo výkone prepravných práv.

Článok 5

Bezpečnostná ochrana v civilnom letectve

- 1) Na začiatku druhého prechodného obdobia sa príslušným orgánom Srbska a Čiernej Hory sprístupní utajená časť bezpečnostných právnych predpisov uvedených v prílohe I.
- 2) Ak sa až do konca druhého prechodného obdobia zistia nedostatky v bezpečnostnej ochrane, môže Európske spoločenstvo požadovať, aby povolenie pre leteckého dopravcu s licenciou udelenou Srbskom a Čiernou Horou na prevádzku letových trás do alebo z Európskeho spoločenstva, alebo v rámci Európskeho spoločenstva podliehalo osobitnému posúdeniu bezpečnosti. Toto posúdenie zabezpečí Európske spoločenstvo bezodkladne, aby sa predišlo zbytočnému odkladu vo výkone prepravných práv.

PROTOKOL VII

PRECHODNÉ USTANOVENIA MEDZI EURÓPSKYM SPOLOČENSTVOM A ČLENSKÝMI ŠTÁTMI ES NA JEDNEJ STRANE A RUMUNSKOM NA STRANE DRUHEJ

Článok 1

Prechodné obdobie

- 1) Prechodné obdobie trvá od nadobudnutia platnosti tejto dohody do splnenia všetkých podmienok ustanovených v článku 2 tohto protokolu zo strany Rumunska, ktoré sa potvrdí zhodnotením vykonaným Európskym spoločenstvom.
- 2) Odkazy na „druhé prechodné obdobie“ uvedené v tejto dohode alebo v jej prílohách v prípade Rumunska znamenajú prechodné obdobie uvedené v odseku 1.

Článok 2

Podmienky týkajúce sa prechodu

Do konca prechodného obdobia Rumunsko začne uplatňovať túto dohodu vrátane všetkých právnych predpisov vymedzených v prílohe I.

Článok 3

Prechodné opatrenia

1) Okrem článku 1 ods. 1 hlavnej dohody,

počas prechodného obdobia:

- i. sa umožní leteckým dopravcom Spoločenstva a leteckým dopravcom s licenciou udelenou Rumunskom vykonávať neobmedzené prepravné práva medzi akýmkoľvek miestom v Rumunsku a akýmkoľvek miestom v členskom štáte ES,
- ii. sa umožní leteckým dopravcom Spoločenstva vykonávať neobmedzené prepravné práva medzi miestami v Rumunsku a inými pridruženými stranami a umožní sa im kdekoľvek prestúpiť z jedného lietadla do iného lietadla, ak je príslušný let súčasťou služby, ktorá obsluhuje niektoré miesto v členskom štáte ES,
- iii. sa umožní leteckým dopravcom s licenciou udelenou Rumunskom vykonávať neobmedzené prepravné práva medzi miestami v rôznych členských štátoch ES a umožní sa im kdekoľvek prestúpiť z jedného lietadla do iného lietadla, ak je príslušný let súčasťou služby, ktorá obsluhuje niektoré miesto v Rumunsku.

2) Na účely tohto článku je „letecký dopravca Spoločenstva“ každý letecký dopravca s licenciou udelenou členským štátom ES, Nórskom alebo Islandom.

- 3) Bez toho, aby bola dotknutá povinnosť Rumunska a Spoločenstva udeľovať prevádzkové licencie v súlade s aktmi vymedzenými v prílohe I, sa články 7 a 8 hlavnej dohody do konca prechodného obdobia neuplatňujú, čo sa od začiatku prechodného obdobia vzťahuje aj na dopravcov väčšinovo vlastnených alebo skutočne kontrolovaných členskými štátmi ES alebo ich štátnymi príslušníkmi a na dopravcov väčšinovo vlastnených alebo skutočne kontrolovaných Rumunskom alebo jeho štátnymi príslušníkmi.

Článok 4

Bezpečnosť leteckej prevádzky

- 1) Na konci prechodného obdobia spoločný výbor zriadený v zmysle článku 18 hlavnej dohody stanoví presné postavenie a podmienky účasti Rumunska v Európskej agentúre pre bezpečnosť letectva.
- 2) Ak sa až do konca druhého prechodného obdobia zistia nedostatky v bezpečnosti, môže Európske spoločenstvo požadovať, aby povolenie pre leteckého dopravcu s licenciou udelenou Rumunskom na prevádzku letových trás do alebo z Európskeho spoločenstva, alebo v rámci Európskeho spoločenstva podliehalo osobitnému posúdeniu bezpečnosti. Toto posúdenie zabezpečí Európske spoločenstvo bezodkladne, aby sa predišlo zbytočnému odkladu vo výkone prepravných práv.

Článok 5

Bezpečnostná ochrana v civilnom letectve

Ak sa až do konca druhého prechodného obdobia zistia nedostatky v bezpečnostnej ochrane, môže Európske spoločenstvo požadovať, aby povolenie pre leteckého dopravcu s licenciou udelenou Rumunskom na prevádzku letových trás do alebo z Európskeho spoločenstva alebo v rámci Európskeho spoločenstva podliehalo osobitnému posúdeniu bezpečnosti. Toto posúdenie zabezpečí Európske spoločenstvo bezodkladne, aby sa predišlo zbytočnému odkladu vo výkone prepravných práv.

PROTOKOL VIII

PRECHODNÉ USTANOVENIA MEDZI
EURÓPSKYM SPOLOČENSTVOM
A ČLENSKÝMI ŠTÁTMI ES NA JEDNEJ STRANE
DOČASNOU SPRÁVOU ORGANIZÁCIE SPOJENÝCH NÁRODOV V KOSOVE
NA STRANE DRUHEJ

Článok 1

Právomoci Misie Organizácie Spojených národov pre dočasnú správu v Kosove

Ustanovenia tohto protokolu neovplyvňujú pôsobnosť Misie Organizácie Spojených národov pre dočasnú správu v Kosove, ďalej len „Misia UNMIK“, ktorá vyplýva z rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN č. 1244 z 10. júna 1999.

Článok 2

Prechodné obdobia

- 1) Prvé prechodné obdobie trvá od nadobudnutia platnosti tejto dohody do splnenia všetkých podmienok ustanovených v článku 3 ods. 1 tohto protokolu zo strany Misie UNMIK, ktoré sa potvrdí zhodnotením vykonaným Európskym spoločenstvom.
- 2) Druhé prechodné obdobie trvá od skončenia prvého prechodného obdobia do splnenia všetkých podmienok ustanovených v článku 3 ods. 2 tohto protokolu zo strany Misie UNMIK, ktoré sa potvrdí zhodnotením vykonaným Európskym spoločenstvom.

Článok 3

Podmienky týkajúce sa prechodu

- 1) Do konca prvého prechodného obdobia Misia UNMIK
 - i. bez toho aby bolo dotknuté jej osobitné postavenie podľa medzinárodných právnych predpisov implementuje jednotné letecké predpisy (Joint Aviation Requirements – JAR) prijaté spoločnými leteckými orgánmi a vynaloží úsilie na implementáciu všetkých právnych predpisov v oblasti bezpečnosti letectva uvedených v prílohe I,
 - ii. začne uplatňovať dokument 30 ECAC a vynaloží úsilie na implementáciu všetkých právnych predpisov v oblasti bezpečnostnej ochrany letectva uvedenej v prílohe I,
 - iii. začne uplatňovať nariadenie (EHS) č. 3925/91 (o zrušení kontrol týkajúcich sa príručnej a podanej batožiny), nariadenie (EHS) č. 2409/92 (o cestovnom a sadzbách v leteckých dopravných službách), smernicu 94/56/ES (o vyšetrovaní nehôd), nariadenie (ES) č. 2027/97 (o zodpovednosti leteckého dopravcu v prípade nehôd), smernicu 2003/42/ES (o hlásení udalostí), nariadenie (ES) č. 261/2004 (o odmietnutí nástupu), smernicu 2000/79/ES (o pracovnom čase v civilnom letectve) a smernicu 2003/88/ES (o pracovnom čase) uvedené v prílohe I,
 - iv. oddelí poskytovateľov služieb leteckej dopravy od regulačného orgánu, zriadi alebo poverí vnútroštátny orgán dohľadu nad službami leteckej dopravy,

- v. začne skutočne uplatňovať Dohovor o zjednotení určitých pravidiel pre medzinárodnú leteckú dopravu (Montrealský dohovor),
 - vi. dosiahne značný pokrok v implementácii pravidiel štátnej pomoci a hospodárskej súťaže v zmysle dohody uvedenej v článku 14 ods. 1 hlavnej dohody alebo v zmysle prílohy III podľa toho, ktorá úprava je uplatniteľná.
- 2) Do konca druhého prechodného obdobia Misiu UNMIK začne uplatňovať túto dohodu vrátane všetkých právnych predpisov vymedzených v prílohe I.

Článok 4

Prechodné opatrenia

- 1) Okrem článku 1 ods. 1 hlavnej dohody,
- a) počas prvého prechodného obdobia:
- i. sa umožní leteckým dopravcom Spoločenstva a leteckým dopravcom s licenciou udelenou Misiou UNMIK vykonávať neobmedzené prepravné práva medzi akýmkoľvek miestom v Kosove a akýmkoľvek miestom v členskom štáte ES,

- ii. leteckí dopravcovia Spoločenstva nebudú vo väčšinovom vlastníctve alebo pod skutočnou kontrolou Misie UNMIK alebo štátnych príslušníkov Kosova a leteckí dopravcovia s licenciou udelenou Misiou UNMIK nebudú vo väčšinovom vlastníctve alebo pod skutočnou kontrolou členských štátov ES, alebo ich štátnych príslušníkov.

b) počas druhého prechodného obdobia:

- i. sa umožní leteckým dopravcom Spoločenstva a leteckým dopravcom s licenciou udelenou Misiou UNMIK vykonávať prepravné práva uvedené v odseku 1 písm. a) bod i.,
- ii. sa umožní leteckým dopravcom Spoločenstva vykonávať neobmedzené prepravné práva medzi miestami v Kosove a inými pridruženými stranami a umožní sa im kdekoľvek prestúpiť z jedného lietadla do iného lietadla, ak je príslušný let súčasťou služby, ktorá obsluhuje niektoré miesto v členskom štáte ES,
- iii. sa umožní leteckým dopravcom s licenciou udelenou Misiou UNMIK vykonávať neobmedzené prepravné práva medzi miestami v rôznych členských štátoch ES a umožní sa im kdekoľvek prestúpiť z jedného lietadla do iného lietadla, ak je príslušný let súčasťou služby, ktorá obsluhuje niektoré miesto v Kosove.

- 2) Na účely tohto článku je „letecký dopravca Spoločenstva“ každý letecký dopravca s licenciou udelenou členským štátom ES, Nórskom alebo Islandom.

- 3) Bez toho, aby bola dotknutá povinnosť Misie UNMIK a Spoločenstva udeľovať prevádzkové licencie v súlade s aktmi vymedzenými v prílohe I, články 7 a 8 hlavnej dohody sa do konca druhého prechodného obdobia neuplatňujú, čo sa od skončenia prvého prechodného obdobia vzťahuje aj na dopravcov väčšinovo vlastnených alebo skutočne kontrolovaných členskými štátmi ES alebo ich štátnymi príslušníkmi a na dopravcov väčšinovo vlastnených alebo skutočne kontrolovaných Misiou UNMIK, alebo štátnymi príslušníkmi Kosova.

Článok 5

Medzinárodné dohovory a dohody

V prípadoch, ak právne predpisy vymedzené v prílohe I ustanovujú povinnosť stať sa zmluvnou stranou medzinárodného dohovoru alebo dohody, zohľadní sa osobitné postavenie Misie UNMIK podľa medzinárodných právnych predpisov.

Článok 6

Bezpečnosť leteckej prevádzky

- 1) Na začiatku prvého prechodného obdobia sa Misia UNMIK do činnosti Európskej agentúry pre bezpečnosť letectva zapojí ako pozorovateľ.
- 2) Na konci druhého prechodného obdobia spoločný výbor zriadený v zmysle článku 18 tejto dohody stanoví presné postavenie a podmienky účasti Misie UNMIK v Európskej agentúre pre bezpečnosť letectva.

- 3) Ak sa až do konca druhého prechodného obdobia zistia nedostatky v bezpečnosti, môže Európske spoločenstvo požadovať, aby povolenie pre leteckého dopravcu s licenciou udelenou Misiou UNMIK na prevádzku letových trás do alebo z Európskeho spoločenstva, alebo v rámci Európskeho spoločenstva podliehalo osobitnému posúdeniu bezpečnosti. Toto posúdenie zabezpečí Európske spoločenstvo bezodkladne, aby sa predišlo zbytočnému odkladu vo výkone prepravných práv.

Článok 7

Bezpečnostná ochrana v civilnom letectve

- 1) Na začiatku druhého prechodného obdobia sa príslušným orgánom Misie UNMIK sprístupní utajená časť bezpečnostných právnych predpisov uvedených v prílohe I.
- 2) Ak sa až do konca druhého prechodného obdobia zistia nedostatky v bezpečnostnej ochrane, môže Európske spoločenstvo požadovať, aby povolenie pre leteckého dopravcu s licenciou udelenou Misiou UNMIK na prevádzku letových trás do alebo z Európskeho spoločenstva, alebo v rámci Európskeho spoločenstva podliehalo osobitnému posúdeniu bezpečnosti. Toto posúdenie zabezpečí Európske spoločenstvo bezodkladne, aby sa predišlo zbytočnému odkladu vo výkone prepravných práv.